

Azərbaycan-Türkiyə sarsılmaz dostluğu və qardaşlığının dünyada bənzəri yoxdur

◆ Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Türkiyəyə işgüzar səfəri

Ankaranın Esenboğa Hava Limanında qarşılama

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın səlahiyyətlərinin icrasına başlama mərasimində iştirak etmək üçün iyunun 3-də Ankaraya işgüzar səfərə gedib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Ankar şəhərinin Esenboğa Hava Limanında dövlətimizin başçısını və birinci xanım Mehriban Əliyevanı rəsmi şəxslər qarşılayıblar.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın səlahiyyətlərinin icrasına başlaması mərasimində iştirak ediblər

İyunun 3-də Ankarada Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın səlahiyyətlərinin icrasına başlaması mərasimi keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva mərasimə iştirak ediblər.

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan və xanımı Əminə Ərdoğan mərasimə iştirak edən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevi, birinci xanım Mehriban Əliyevanı, digər dövlət və hökumət başçılarını, nümayəndə heyətlərinin rəhbərlərini salamladılar.

→ 2

30 il əvvəl Heydər Əliyev dövlətçiliyimizi və müstəqilliyimizi xilas etdi

AXC-Müsavat cütliyünün məhvə sürüklədiyi ölkəmizi Ulu Öndər qurtuluş yoluna çıxardı

AXC-Müsavat hakimiyyətinin daha bir qərarı 709 sayılı hərbi hissənin tərkisilahlı edilməsi haqqında oldu. Bu qərarla da ölkədə qardaş qırğını başladı. 1993-cü il iyunun 4-də Gəncədə S.Hüseynovun başçılıq etdiyi hərbi hissə ilə hökumət qüvvələri arasında silahlı toqquşma oldu.

Bu qardaş qırğını zamanı 35 nəfər həyatını itirdi.

Ölkədə baş alıb gedən anarxiyanın, siyasi hərə-mərcliyin, özbaşnalığın, cəbhədə ard-arda yaşanan ağır məğlubiyyətlərin, ərazi itkilərinin yalnız bir səbəbi var idi: AXC-Müsavat iqtidarının siyasi

yarıtmazlığı. Bəli, dövlət idarəçiliyindən bixəbər qaragürühdən yanlış, səriştəsiz addımları götürüb özünün məntiqi nəticəsinə - Gəncə hadisələrinə, ümumilikdə Azərbaycanın parçalanmasına, müstəqilliyinin itirilməsinə təhlükəsi kimi dəhşətli sonluğa çıxarmışdı.

→ 5

Güclü lider - Qalib xalq formulu

Bu, Azərbaycanın hərtərəfli inkişafını təmin edən əsas faktordur

İlham Əliyevin qətiyyəti, siyasi iradəsi, ordumuzun gücü və xalqımızın birliyi ilə Vətən müharibəsində zəfər çalan Azərbaycan dövləti diplomatiyada da ardıcıl olaraq uğurlara imza atmaqdadır. Bir neçə gün öncə Moldovada Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanla keçirilən görüş zamanı qarşı tərəf sərhədlərin

1975-ci il xəritəsi əsasında delimitasiya olunmasına razı olduğunu bildirdi. Bu hadisə Azərbaycanın indiyə kimi apardığı uğurlu siyasətin məntiqi nəticəsidir.

Buna qədər baş verən hadisələrə diqqət yetirək. 2022-ci ildə üçtərəfli Bəyanatın şərtlərinə uyğun olaraq yeni çəkilən Laçın-Xankəndi yolu istifadəyə verildi.

Elə həmin ilin avqust ayında Laçında 30 ildən sonra Azərbaycan bayrağı ucaldıldı. Bu il aprelin 23-də isə Azərbaycan Laçın rayonunda özünün sərhəd-buraxılış məntəqəsini yaratdı. Azərbaycan-Ermənistan sərhədində sərhəd-buraxılış məntəqəsini yaratmaqla ərazi bütövlüyü məsələlərini birdəfəlik həll etdi.

→ 5

"Masdar" Azərbaycanda yeni layihələrə imza atır

Bu şirkət "Bakı Enerji Həftəsi"nin də fəal iştirakçısı idi

Bir neçə gün əvvəl dünyanın neft-qaz, energetika, nəqliyyat-logsistika və təchizat sahələrində fəaliyyət göstərən firma və şirkətləri özlərinin təcrübələrini və qazanıqları uğurları nümayiş etdirmək üçün Bakı Ekspo Mərkəzindəki pavilyonlarda yer almışdılar.

"Bakı Enerji Həftəsi" çərçivəsində keçirilən 28-ci Beynəlxalq Xəzər Neft və Qaz, eləcə də 11-ci Beynəlxalq Xəzər Energetika və Yaşıl Enerji sferələrindəki iştirakçılar üçün bu, çox yaxşı bir fürsət idi. Çünki bu önəmli sferələr beynəlxalq əməkdaşlıq meydanı kimi çox mühüm statusunu illərdir qoruyub saxlaya bilib.

→ 7

◆ 5 İyun Ümumdünya Ətraf Mühitin Mühafizəsi Günüdür

Ana təbiəti qorumaq övladlıq borcudur

→ 8

Paşinyan Moldovadan da pərt qayıtdı

Baş nazir Kişineuda erməni icmasının xadimlərini aldadıb

Postmüharibə dövründə Hayastanın Azərbaycanla sülh müqaviləsinin imzalanmasını yubatması fonunda bu ölkənin onsuz da bərbad gündə olan xarici siyasətində indi daha ciddi problemlər müşahidə edilməkdədir.

Artıq demək olar ki, Hayastanın heç bir ölkə ilə normal münasibətləri yoxdur və əvvəlki havadarları gah nala, gah da mixa vuran İrəvandan təcridcən imtina etməyə başlayırlar. Bütün bunların nəticəsində ki, Paşinyan, demək olar ki, bütün xarici səfərlərində daim pərt vəziyyətə düşür. Bunu onun son Moldova səfərində də aydın müşahidə etmək olar.

→ 12

Şuşada kütləvi məzarlıq aşkarlanıb

→ 8

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Türkiyəyə işgüzar səfəri

Azərbaycan-Türkiyə sarsılmaz dostluğu və qardaşlığının dünyada bənzəri yoxdur

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın səlahiyyətlərinin icrasına başlaması mərasimində iştirak ediblər

Əvvəli 1-ci sahə.

Mərasimdə Türkiyə Respublikasının qurucusu Mustafa Kamal Atatürkün, şəhidlərin və fevralın 6-da baş vermiş zəlzələ nəticəsində həlak olanların xatirəsi birdəqiqlik sükutla yad olundu.

Sonra Türkiyə Respublikasının Dövlət Himni - "İstiqlal Marşı" səsləndirildi.

Rəcəb Tayyib Ərdoğan çıxış edərək yenidən Prezident vəzifəsinə seçilməsi üçün ona etimad göstərən seçicilərə minnətdarlığını bildirdi. Mayın 28-də keçirilmiş seçkilərdə millətin iradəsinin əksini tapdığını, "Türkiyə yüzilliyi"nin başladığını və ölkənin sıçrayış mərhələsinin qaraplarının açıldığını vurğulayan Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan siyasi və dini baxışlarından, etnik mənsubiyyətindən asılı olmayaraq, 85 milyonluq əhəlinin etimadını boş çıxarmamaq üçün səylə çalışacaqlarını qeyd etdi. Türkiyə Respublikasının yaradılmasının 100-cü ildönümündə sarsılmaz həmrəyliyə daha böyük ehtiyac duyulduğunu diqqətə çatdıran dövlət başçısı bu gün elan olunacaq yeni hökumətlə birlikdə "Türkiyə yüzilliyi" istiqamətində səylə çalışacaqlarını bildirərək dedi: "Gün bir olmaq, bərabər olmaq, minillik qardaşlığımızı daha da möhkəmləndirmək günüdür. Gün övladlarımızın aydın sabahlarına sahib çıxmaq günüdür... Birlikdə "Türkiyə yüzilliyi"nin inşası üçün çiyin-çiyinə çalışmalıyıq".

Türkiyə demokratiyasının bütün azadlıqların əksini tapdığı, mütərəqqi və əhatəli Konstitusiyaya ilə gücləndiriləcəyini qeyd edən Rəcəb Tayyib Ərdoğan növbəti beş il ərzində Türkiyə Respublikasının şanını və şərəfini qorumaq, etibarını artırmaq və adını dünyada daha

da ucaltmaq üçün var gücü ilə çalışacaqlarını vurğuladı.

Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan səlahiyyətlərinin icrasına başlaması mərasimində iştirak edən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə, digər dövlət, hökumət başçılarına və qonaqlara bir daha minnətdarlığını bildirdi.

Sonra "Qurani-Kərim"dən ayələr oxundu, dualar edildi.

Xatırladaq ki, Rəcəb Tayyib Ərdoğan prezident seçkilərinin mayın 28-də keçirilmiş ikinci turunda 52,18 faiz səs toplayaraq qalib gəlib.

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın adından mərasim iştirakçılarının şərəfinə şam yeməyi verilib

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva tədbirdə iştirak ediblər

İyunun 3-də Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın adından mərasim iştirakçılarının şərəfinə şam yeməyi verilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva tədbirdə iştirak ediblər.

Azərbaycan dünya əhəmiyyətli çoxsaylı idman tədbirlərinin yüksək səviyyədə təşkil edildiyi məkandır

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyunun 3-də Beynəlxalq Olimpiya Komitəsinin prezidenti Tomas Baxı qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlət başçısı Beynəlxalq Olimpiya Komitəsinin prezidenti Tomas Baxa Bakıda keçirilən təqvim üzrə 26-cı dünya çempionatında iştirakına və dəstəyinə görə minnətdarlığını bildirdi, bunun əməkdaşlığın genişləndirilməsi işinə xidmət etdiyini dedi.

Tomas Bax paytaxtımızda keçirilən bu idman yarışında iştirak etməkdən məmnunluğunu ifadə etdi.

Söhbət zamanı çoxlu sayda ölkəni təmsil edən idmançıların iştirak etdikləri taekvondo üzrə 26-cı Dün-

ya Çempionatının Azərbaycanda keçirilməsinin önəminə toxunuldu.

Görüşdə Azərbaycan ilə Beynəlxalq Olimpiya Komitəsinin uzun illər səmərəli əməkdaşlıq həyata keçirdiyi və ölkəmizin bu beynəlxalq qurumun fəal iştirakçısı olduğu qeyd edildi, Azərbaycanın beynəlxalq idman təşkilatları ilə uğurlu qarşılıqlı fəaliyyəti vurğulandı.

Söhbət zamanı ölkəmizdə idman göstərilən dövlət qayğısından da-

nışıldı, Azərbaycanın dünya əhəmiyyətli çoxsaylı idman tədbirlərinin yüksək səviyyədə təşkil edildiyi məkana çevrildiyi bildirildi, paytaxtla yanaşı, regionlarda da müasir idman infrastrukturunun yaradıldığı qeyd olundu.

Tomas Bax 2015-ci ildə Bakıda keçirilən I Avropa Oyunlarının məmnunluqla xatırladaraq qeyd etdi ki, Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyevanın iştirak etdi-

yi Oyunların açılış mərasiminin hələ də xoş təəssüratları altındadır.

Sonda Beynəlxalq Olimpiya Komitəsinin prezidenti dövlətimizin başçısına Olimpiya Evi Mükafatını təqdim etdi. Mükafat dünyanın ən dayanıqlı binalarından biri olan Beynəlxalq Olimpiya Komitəsinin Lozannadakı yeni baş qarargahını əks etdirir. Göyərçin formasında, dam örtüyündə günəş panelləri olan bina Beynəlxalq Olimpiya Komitəsinin dayanıqlılığa və sülhə sadıqlığını tərənnüm edir.

"Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə İsrail Dövləti Hökuməti arasında ətraf mühitin mühafizəsi sahəsində əməkdaşlığa dair Saziş" in təsdiq edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 17-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. 2023-cü il aprelin 19-da Bakı şəhərində imzalanmış "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə İsrail Dövləti Hökuməti arasında ətraf mühitin mühafizəsi sahəsində əməkdaşlığa dair Saziş" təsdiq edilsin.

2. Bu Fərmanın 1-ci hissəsində göstərilən Saziş qüvvəyə mindikdən sonra Azərbaycan Respublikasının

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi onun müddəalarının həyata keçirilməsini təmin etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi Sazişin qüvvəyə minməsi üçün zəruri olan dövlətdaxili prosedurların yerinə yetirildiyi barədə İsrail Dövləti Hökumətinə bildiriş göndərsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 3 iyun 2023-cü il

"Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi ilə İndoneziya Respublikasının İşçi Qüvvəsi Nazirliyi arasında əmək, məşğulluq və sosial müdafiə sahələrində əməkdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu" nun təsdiq edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 17-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. 2022-ci il dekabrın 14-də Bakı və Cakarta şəhərlərində imzalanmış "Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi ilə İndoneziya Respublikasının İşçi Qüvvəsi Nazirliyi arasında əmək, məşğulluq və sosial müdafiə sahələrində əməkdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu" təsdiq edilsin.

2. Bu Fərmanın 1-ci hissəsində göstərilən Anlaşma Memorandumu qüvvəyə mindikdən sonra Azərbaycan Res-

publikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi onun müddəalarının həyata keçirilməsini təmin etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi Anlaşma Memorandumunun qüvvəyə minməsi üçün zəruri olan dövlətdaxili prosedurların yerinə yetirildiyi barədə İndoneziya Respublikası Hökumətinə bildiriş göndərsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 3 iyun 2023-cü il

Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsində, "Notariat haqqında", "Bələdiyyə mülkiyyətinə əmlakın verilməsi haqqında" və "Dövlət rüsumu haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 5-ci, 6-cı, 12-ci və 15-ci bəndlərini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Maddə 1. Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 4 (I kitab), maddə 250, № 5, maddə 323; 2002, № 12, maddə 709; 2003, № 8, maddə 420; 2004, № 3, maddə 123, № 5, maddə 318, № 6, maddə 415, № 10, maddə 761, № 11, maddə 901; 2005, № 2, maddə 61, № 6, maddə 466, № 8, maddələr 684, 692, 693, № 11, maddə 996, № 12, maddə 1085; 2006, № 2, maddə 68, № 3, maddə 225, № 5, maddə 387, № 6, maddə 478, № 8, maddə 657, № 12, maddə 1005; 2007, № 2, maddə 80, № 6, maddə 560, № 8, maddə 745, № 10, maddə 937, № 11, maddə 1053, № 12, maddələr 1215, 1219; 2008, № 3, maddə 145, № 6, maddə 456, № 7, maddə 602, № 12, maddə 1049; 2009, № 2, maddə 47, № 5, maddə 295, № 6, maddə 404, № 7, maddə 517; 2010, № 2, maddə 75, № 3, maddə 171, № 4, maddələr 265, 266, 276; 2011, № 7, maddə 586, № 8, maddə 750, № 12, maddələr 1073, 1102; 2012, № 1, maddə 5, № 5, maddə 403, № 6, maddə 498; 2013, № 1, maddə 15, № 6, maddə 620, № 11, maddə 1280, № 12, maddələr 1469, 1478; 2014, № 2, maddə 96, № 7, maddə 768; 2015, № 3, maddə 254, № 5, maddə 512, № 7, maddə 814, № 10, maddə 1093; 2016, № 1, maddə 26, № 2 (I kitab), maddələr 186, 204, № 3, maddə 401, № 4, maddələr 640, 646, № 6, maddə 1005, № 7, maddə 1248, № 12, maddələr 1998, 2018; 2017, № 2, maddələr 151, 153, № 4, maddə 524, № 5, maddələr 703, 735, № 6, maddə 1035, № 11, maddə 1953, № 12 (I kitab), maddələr 2210, 2234, 2239; 2018, № 2, maddə 142, № 4, maddə 650, № 5, maddələr 845, 851, № 11, maddə 2212, № 12 (I kitab), maddələr 2467, 2518, 2526, 2533; 2019, № 1, maddələr 23, 50, № 5, maddələr 806, 812, 814, № 6, maddələr 994, 996, № 7, maddə 1202, № 8, maddə 1369, № 11, maddə 1681, № 12, maddə 1908; 2020, № 5, maddə 515, № 7, maddələr 822, 832, 839, 843, № 12 (I kitab), maddələr 1423, 1435; 2021, № 1, maddə 8, № 4, maddə 307, № 6 (I kitab), maddələr 556, 558, № 7, maddə 711, № 8, maddə 894, № 11, maddə 1206, № 12, maddə 1335; 2022, № 6, maddə 580, № 8, maddələr 824, 828, 833; 2023, № 1, maddələr 7, 22; Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 17 fevral tarixli 807-VIQD nömrəli və 24 fevral tarixli 822-VIQD nömrəli qanunları) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 362.3.3-cü maddənin sonunda nöqtəli vergül işarəsi nöqtə işarəsi ilə əvəz edilsin və 362.3.4-cü maddə ləğv edilsin;

1.2. 362.4-cü maddəyə "müdiriyyəti" sözlərindən sonra ", sosial xidmət müəssisələrinə yerləşdirilən şəxslərə münasibətdə isə həmin müəssisələrin müdiriyyəti" sözləri əlavə edilsin;

1.3. 1165.1-ci maddədə "ahıllar və əlilliyi olan şəxslər üçün sosial xidmət müəssisələrinin, müalicə, tərbiyə və sosial təminat" sözləri "sosial xidmət" sözləri ilə əvəz edilsin və həmin maddəyə "olmuşdursa," sözlərindən sonra "qanunla dövlət mülkiyyətinə keçməli olan daşınar əmlak istisna olmaqla həmin şəxslərə məxsus daşınar əmlak" sözləri əlavə edilsin.

Maddə 2. Azərbaycan Respublikası Mülki Prosessual Məcəlləsinin (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 1, maddə 17, № 5, maddə 323; 2002, № 5, maddə

236; 2003, № 1, maddələr 23, 24, № 6, maddə 279; 2004, № 7, maddə 505, № 8, maddə 598, № 10, maddə 761; 2005, № 4, maddələr 277, 278; 2006, № 2, maddə 64, № 12, maddə 1006; 2007, № 1, maddələr 3, 4, № 2, maddə 68, № 5, maddə 439, № 6, maddə 560, № 7, maddə 712, № 8, maddə 756; 2008, № 6, maddə 462, № 7, maddə 602, № 12, maddə 1046; 2009, № 6, maddə 402; 2010, № 2, maddə 75, № 4, maddə 276; 2011, № 6, maddələr 471, 476, № 7, maddələr 583, 619, № 12, maddələr 1096, 1105; 2012, № 5, maddə 411, № 6, maddə 511; 2013, № 5, maddə 472, № 6, maddə 625, № 11, maddələr 1266, 1307; 2015, № 6, maddə 677, № 12, maddə 1435; 2016, № 5, maddə 836, № 6, maddə 1016, № 11, maddələr 1761, 1763, № 12, maddə 2047; 2017, № 2, maddə 155, № 4, maddə 523, № 5, maddələr 706, 750, № 11, maddələr 1935, 1975; 2018, № 5, maddə 879, № 8, maddə 1672, № 11, maddələr 2209, 2225, № 12 (I kitab), maddələr 2524, 2534; 2019, № 1, maddə 23, № 5, maddələr 792, 812, № 7, maddə 1197, № 12, maddələr 1897, 1907; 2020, № 7, maddə 832, № 11, maddə 1333; 2021, № 4, maddə 309, № 7, maddələr 711, 713, № 8, maddə 894, № 12, maddə 1346; 2022, № 6, maddə 580, № 8, maddə 828; 2023, № 1, maddələr 19, 23, 40, № 2, maddə 200) 73.2-ci maddəsi aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"73.2. Fiziki şəxslər tərəfindən verilmiş etibarnamələr notariat qeydiyyatında, yaxud Azərbaycan Respublikası Mülki Məcəlləsinin 362.3-cü maddəsinə müvafiq edilən hallarda həmin maddədə nəzərdə tutulmuş vəzifəli şəxslər tərəfindən təsdiq edilir."

Maddə 3. "Notariat haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 1, maddə 10, № 6, maddə 414; 2001, № 5, maddə 293, № 11, maddə 687, № 12, maddə 740; 2002, № 5, maddə 241, № 6, maddə 328, № 12, maddə 706; 2004, № 5, maddə 318; 2005, № 4, maddə 281, № 8, maddə 699, № 10, maddə 903, № 11, maddə 993; 2007, № 1, maddə 4, № 2, maddə 69, № 8, maddə 745, № 11, maddələr 1053, 1075; 2008, № 6, maddə 462, № 7, maddə 602; 2009, № 1, maddə 5, № 7, maddə 517, № 11, maddə 878; 2010, № 7, maddə 597, № 11, maddə 938; 2011, № 4, maddə 258, № 12, maddə 1098; 2012, № 10, maddə 946; 2013, № 11, maddə 1271; 2014, № 11, maddə 1353; 2015, № 5, maddə 487; 2016, № 1, maddə 11, № 7, maddə 1243, № 12, maddə 2025; 2017, № 2, maddə 148, № 12 (I kitab), maddə 2236; 2018, № 7 (I kitab), maddə 1388, № 8, maddə 1673, № 11, maddə 2230; 2019, № 1, maddə 22, № 6, maddələr 993, 997, № 11, maddə 1681; 2020, № 8, maddə 1014; 2021, № 2, maddə 116; 2022, № 8, maddə 831, № 11, maddə 1232, № 12, maddə 1379; 2023, № 1, maddə 9) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

3.1. 29-cu maddənin səkkizinci hissəsinə "şəxslər" sözlərindən sonra "(sosial xidmət müəssisələrinə yerləşdirilən şəxslər istisna olmaqla)" sözləri və həmin hissəyə aşağıdakı məzmununda ikinci cümlə əlavə edilsin:

"Notarius nəqliyyat xərclərinin ödənilməsinə görə sosial xidmət müəssisələrinə yerləşdirilən şəxslər tərəfindən verilən etibarnamələrin təsdiq edilməsinə dair notariat hərəkətlərini aparmaqdan imtina edə bilməz,";

3.2. 49-cu maddənin ikinci hissəsinə "təsdiq edilməsinə" sözlərindən sonra ", habelə sosial

xidmət müəssisələrinə yerləşdirilən şəxslər tərəfindən etibarnamələrin verilməsinə" sözləri əlavə edilsin.

Maddə 4. "Bələdiyyə mülkiyyətinə əmlakın verilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 1, maddə 13; 2001, № 11, maddə 690) 3-cü maddəsinin birinci hissəsinin beşinci abzası ləğv edilsin.

Maddə 5. "Dövlət rüsumu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001, № 12, maddə 740; 2002, № 12, maddə 706; 2003, № 1, maddə 23, № 8, maddə 428, № 12 (I kitab), maddələr 676, 698; 2005, № 1, maddə 1, № 6, maddə 462, № 8, maddə 684, № 10, maddələr 873, 905, № 12, maddə 1083; 2006, № 3, maddələr 223, 225, № 6, maddə 481, № 12, maddələr 1015, 1029; 2007, № 2, maddə 80, № 12, maddə 1203; 2008, № 3, maddə 158, № 6, maddə 462, № 7, maddə 602, № 12, maddə 1047; 2009, № 1, maddə 5, № 2, maddə 56, № 3, maddə 160, № 7, maddə 519, № 12, maddə 947; 2010, № 4, maddə 276, № 6, maddə 485, № 10, maddə 840, № 11, maddə 939; 2011, № 1, maddə 12, № 4, maddələr 245, 264, № 11, maddə 985, № 12, maddə 1100; 2012, № 1, maddə 4, № 6, maddələr 508, 518, № 7, maddə 646, № 10, maddə 947, № 12, maddələr 1216, 1227, 1229; 2013, № 3, maddə 213, № 5, maddə 474, № 11, maddələr 1269, 1279, 1299, 1301, 1308, № 12, maddələr 1485, 1504; 2014, № 1, maddə 6, № 5, maddə 468, № 6, maddələr 603, 605, № 7, maddələr 774, 780, № 11, maddələr 1345, 1370; 2015, № 12, maddə 1432; 2016, № 1, maddələr 15, 36, № 4, maddə 630, № 5, maddə 849, № 6, maddə 1014, № 10, maddə 1605, № 11, maddələr 1753, 1776, 1780, 1790, № 12, maddələr 2006, 2051; 2017, № 3, maddələr 337, 341, № 5, maddə 742, № 6, maddə 1028, № 7, maddə 1308, № 8, maddə 1506, № 12 (I kitab), maddə 2265; 2018, № 3, maddə 405, № 4, maddələr 639, 647, № 6, maddələr 1186, 1194, № 7 (I kitab), maddələr 1415, 1444, № 8, maddə 1675, № 12 (I kitab), maddə 2489; 2019, № 1, maddə 45, № 4, maddələr 571, 596, № 5, maddə 797, № 7, maddələr 1176, 1181, 1190, 1192, № 8, maddələr 1360, 1363, 1371, № 11, maddələr 1681, 1694; 2020, № 5, maddələr 521, 524, № 6, maddə 665, № 7, maddələr 824, 828, 837, 851, 853, № 11, maddə 1327, № 12 (I kitab), maddə 1423; 2021, № 2, maddə 117, № 6 (I kitab), maddə 554, № 7, maddələr 711, 714, 718, № 8, maddə 898, № 10, maddə 1094, № 11, maddə 1207, № 12, maddə 1314; 2022, № 5, maddə 427, № 8, maddə 829, № 10, maddə 1125, № 12, maddələr 1366, 1379, 1389; 2023, № 1, maddələr 11, 19, № 2, maddə 210; Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 24 fevral tarixli 830-VIQD və 832-VIQD nömrəli qanunları) 11.1.7-ci maddəsinin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 11.1.8-ci maddə əlavə edilsin:

"11.1.8. sosial xidmət müəssisələrinə yerləşdirilən şəxslər tərəfindən verilən etibarnamələr üzrə."

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 2 may 2023-cü il

"Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsində, "Notariat haqqında", "Bələdiyyə mülkiyyətinə əmlakın verilməsi haqqında" və "Dövlət rüsumu haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 2 may tarixli 867-VIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və "Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə məsələləri haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 22 yanvar tarixli 265 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, "Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsində, "Notariat haqqında", "Bələdiyyə mülkiyyətinə əmlakın verilməsi haqqında" və "Dövlət rüsumu haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 2 may tarixli 867-VIQD nömrəli Qanununun tətbiqini təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:

1. "Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə məsələləri haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 22 yanvar tarixli 265 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik

Toplusu, 2000, № 1, maddə 44; 2002, № 8, maddə 478; 2006, № 8, maddə 677, № 12, maddə 1034; 2007, № 3, maddə 226; 2009, № 6, maddə 414; 2011, № 11, maddə 1009; 2016, № 3, maddə 471, № 6, maddə 1045; 2017, № 3, maddə 352, № 4, maddə 551, № 8, maddə 1517; 2018, № 11, maddə 2261; 2019, № 6, maddə 1030, № 12, maddə 1931; 2020, № 11, maddə 1358; 2021, № 7, maddə 737; 2022, № 5, maddə 476; 2023, № 1, maddələr 85, 98) 2.2-ci bəndindən "73.2-ci," sözləri çıxarılsın.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

2.1. sosial xidmət müəssisələrinə yerləşdirilən şəxslər tərəfindən verilən etibarnamələrin təsdiq edilməsinə dair notariat hərəkətləri aparılmasını tənzimləməni məqsədilə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2000-ci il 11 sentyabr tarixli 167 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasında notariat

hərəkətlərinin aparılması qaydaları haqqında Təlimat"da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti ilə razılaşdırmaqla iki ay müddətində dəyişikliklər etsin;

2.2. "Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsində, "Notariat haqqında", "Bələdiyyə mülkiyyətinə əmlakın verilməsi haqqında" və "Dövlət rüsumu haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 2 may tarixli 867-VIQD nömrəli Qanunundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 3 iyun 2023-cü il

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

№ 176

QƏRAR

Bakı şəhəri, 1 iyun 2023-cü il

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2021-ci il 7 dekabr tarixli 386 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "ASAN müraciət" informasiya sistemi haqqında Əsasnamə"də dəyişiklik edilməsi barədə

"Elektron hökumət sahəsində idarə etmənin təkmilləşdirilməsi və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında" 2012-ci il 5 sentyabr tarixli 706 nömrəli, "Azərbaycan Respublikasında rəqəmsal inkişaf və neqliyyat sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı bəzi tədbirlər haqqında" 2018-ci il 12 yanvar tarixli 1785 nömrəli, "Elektron hökumətin inkişafı və rəqəmsal hökumətə keçid ilə bağlı tədbirlər haqqında" 2018-ci il 14 mart tarixli 1885 nömrəli və "Dövlət informasiya ehtiyatları və sistemlərinin formalaşdırılması, aparılması, inteqrasiyası və arxivləşdirilməsi Qaydaları"nın təsdiq edilməsi və elektron hökumətlə bağlı bəzi tədbirlər haqqında" 2018-ci il 12 sentyabr tarixli 263 nömrəli fərmanlarında dəyişiklik

edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 24 noyabr tarixli 1887 nömrəli Fərmanının 4.7-ci bəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti qərarına alır:

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2021-ci il 7 dekabr tarixli 386 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021, № 12, maddə 1511; 2022, № 12, maddə 1557) ilə təsdiq edilmiş "ASAN müraciət" informasiya sistemi haqqında Əsasnamə'nin 1.3-cü bəndində "Elektron Hökumətin İnkişafı Mərkəzi" publik hüquqi şəxsdir" sözləri "İnnovasiyalar Mərkəzi" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətdir" sözləri ilə əvəz edilmiş.

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

№ 178

QƏRAR

Bakı şəhəri, 2 iyun 2023-cü il

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2006-cı il 8 may tarixli 120 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Fəaliyyət növlərinin xüsusiyyətindən asılı olaraq mülki dövryyəsi məhdudlaşdırılmış əşyaların dövryyəsi üçün tələb olunan əlavə Şərtlər"də dəyişiklik edilməsi barədə

"Azərbaycan Respublikasında bəzi sahibkarlıq fəaliyyəti növlərinə lisenziya verilməsinin təkmilləşdirilməsi tədbirləri haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 28 mart tarixli 310 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 18 noyabr tarixli 1883 nömrəli Fərmanının 2-ci hissəsinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti qərarına alır:

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2006-cı il 8 may tarixli 120 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2006, № 5, maddə 464; 2007, № 8, maddə 852, № 12, maddə 1336; 2008, № 1, maddə 39; 2014, № 7, maddə 935; 2015, № 1, maddə 63, № 5, maddə 670; 2018, № 4, maddə 823; 2019, № 4, maddə 755) ilə təsdiq edilmiş "Fəaliyyət növlərinin xüsusiyyətindən asılı olaraq mülki dövryyəsi məhdudlaşdırılmış əşyaların dövryyəsi üçün tələb olunan əlavə Şərtlər" in "Qeydlər" in

5-ci hissəsində "və 9-cu (partlayıcı maddələrin və partlayıcı qurğuların istehsalı və satışı) bəndlərində" sözləri "hissələrində" sözü ilə, "xüsusi razılıq (lisenziya)" sözləri "lisenziya" sözü ilə, "3-cü bəndinə" sözləri "3-cü hissəsinin birinci abzasına" sözləri ilə əvəz edilmiş və həmin hissəyə "səhmdar cəmiyyətləri tərəfindən" sözlərindən sonra, əlavə Şərtlərin 9-cu (partlayıcı maddələrin və partlayıcı qurğuların istehsalı və satışı) hissəsində göstərilən mülki dövryyəsi məhdudlaşdırılmış əşyaların dövryyəsi isə həmin Fərmanın 3-cü hissəsinin ikinci abzasına uyğun olaraq dövlət müəssisələri və ya səhmdarlıq nezarət zərfi dövlət məxsus olan səhmdar cəmiyyətləri, habelə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin razılığı ilə dövlət müəssisələrinin iştirak etdiyi birləşmiş müəssisələr tərəfindən" sözləri əlavə edilmiş.

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

№ 177

QƏRAR

Bakı şəhəri, 1 iyun 2023-cü il

"Nəzarət zərfi dövlətə məxsus banklar tərəfindən öz vəsaitləri hesabına ipoteka kreditlərinin verilməsi Qaydası"nın təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2017-ci il 11 oktyabr tarixli 422 nömrəli Qərarının ləğv edilməsi haqqında

"Azərbaycan Respublikasında ipoteka kreditləşməsinin bəzi məsələləri haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 22 iyun tarixli 940 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 19 may tarixli 2144 nömrəli Fərmanının 2-ci hissəsinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti qərarına alır:

"Nəzarət zərfi dövlətə məxsus banklar tərəfindən öz vəsaitləri hesabına ipoteka kreditlərinin verilməsi Qaydası"nın təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2017-ci il 11 oktyabr tarixli 422 nömrəli Qərar (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017, № 10, maddə 1887; 2018, № 5, maddə 1117, № 9, maddə 1931) ləğv edilmiş.

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

№ 179

QƏRAR

Bakı şəhəri, 2 iyun 2023-cü il

"Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətinin işçilərinin aylıq vəzifə maaşlarının təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2021-ci il 28 oktyabr tarixli 319 nömrəli Qərarında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, "Əhəlinin sosial rifahının yaxşılaşdırılması sahəsində əlavə tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 5 yanvar tarixli 3708 nömrəli Sərəncamının 2.2-ci bəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti qərarına alır:

"Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətinin işçilərinin aylıq vəzifə maaşlarının təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2021-ci il 28 oktyabr tarixli 319 nömrəli Qərarında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021, № 10, maddə 1186; 2022, № 3, maddə 262, № 5, maddə 578) aşağıdakı dəyişikliklər edilmiş:

1. Həmin Qərarla təsdiq edilmiş 4 nömrəli əlavə - "Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətinin Tədris Mərkəzinin işçilərinin aylıq vəzifə maaşları"nın 9-cu sətiri ləğv edilmiş.

2. Həmin Qərarla təsdiq edilmiş 5 nömrəli əlavə - "Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətinin Aparatı, strukturuna daxil olan qurumlar və strukturuna daxil olmayan tabeliyindəki qurumlar üzrə xidmət heyətinin aylıq vəzifə maaşları" yeni redaksiyada təsdiq edilmiş (əlavə olunur, dərc edilmir).

3. Bu Qərarın 2-ci hissəsi 2023-cü il yanvarın 1-dən tətbiq edilir.

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Dövlət büdcəsinə edilən dəyişikliklər Böyük qayıdışı sürətləndirəcək

Xəbər verdiyi kimi, cari ilin dövlət büdcəsinin gəlir və xərcləri artırılır. Bunun əsas səbəbi cari ilin 4 ayında daxilolmaların həcmimin proqnozlaşdırılardan daha çox olmasıdır. Bu, dövlət büdcəsinin gəlirlərinin dayanıqlı olmasına xəbər verir.

Cari ilin dövlət büdcəsinin gəlirləri 33 milyard 779,5 milyon manat proqnozlaşdırılıb. Bu, əvvəl təsdiq olunmuş göstəricilərdən 9,8 faiz çoxdur. Əldə olunan əlavə vəsaitin çox hissəsinin ölkənin müdafiə qabiliyyətinin və təhlükəsizliyinin gücləndirilməsinə, eləcə də Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Programının icrasına yönəldilməsi nəzərdə tutulub.

Büdcə gəlirləri proqnozlaşdırıldıqdan sonra çox olacaq

Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü Vüqar Bayramov qəzetimizə açıqlamasında bildirdi ki, bu ilin 4 ayında dövlət büdcəsinə 2 milyard 400 milyon manat əlavə vəsait daxil olub: "Büdcəyə kifayət qədər böyük məbləğdə əlavə vəsaitin daxil olması ondan xəbər verir ki, cari ilin sonuna qədər büdcə gəlirləri proqnozlaşdırılardan daha çox olacaq. Belə ki, əlavə 3 milyard 5 milyon manat gəlir gözlənilir. Bu da təbii olaraq dövlət büdcəsinin gəlirlərinə yenidən baxılmasına və xərclərin artırılmasına zəmin yaradır. Əlavə vəsait büdcə xərclərinin də artırılmasına imkan verir".

Deputat dediyinə görə, yenidən baxılmış cari ilin dövlət büdcəsinin gəlirlərinin 52,5 faizi neft, 47,5 faizi isə qeyri-neft sektorunun payına düşür. Görünür odur ki, geoiqtisadi və geosiyasi proseslər, xüsusilə enerji daşıyıcılarındakı qiymət artımı ölkə iqtisadiyyatına təsirli təsiri ötürməyib.

Ölkəmizin müdafiə qabiliyyətinin daha da gücləndirilməsi diqqət mərkəzindədir

Vüqar Bayramov bildirdi ki, büdcəyə ediləcək dəyişikliklərdə işğaldan azad olunmuş Qarabağ və Şərqi Zəngəzorda bərpa və quruculuq işlərinin intensivləşdirilməsinə əlavə 2 milyard 260 milyon manat vəsaitin ayrılması planlaşdırılıb. Beləliklə, dövlət büdcəsindən Qarabağ və Şərqi Zəngəzordan bərpa işlərinə 2023-cü il üzrə ümumilikdə 5 milyard 260 milyon manat vəsait ayrılacaq. Bu, Böyük qayıdışı sürətləndirəcək və 2024-cü il üçün nəzərdə tutulmuş kütlüvi qayıdışın reallaşmasına imkan yaradacaq.

Deputat deyib ki, büdcə dəyişikliklərində digər mühüm məqam ordumuzun fəaliyyətinin gücləndirilməsi ilə bağlıdır: "Ölkənin müdafiə qabiliyyətinin daha da gücləndirilməsinə 1 milyard 105 milyon, xüsusi müdafiə təyinatlı layihələr və tədbirlər üzrə isə 1 milyard manat vəsaitin ayrılması proqnozlaşdırılıb. Bu, milli təhlükəsizliyimizin gücləndirilməsi baxımından çox vacibdir. Dəyişikliklər Azərbaycanın dövlət büdcəsinin gəlirləri baxımından dayanıqlı olduğunu göstərir. Bu dayanıqlılıq büdcədən prioritet istiqamətlərə daha çox vəsaitin ayrılmasına imkan yaradır. Bu, həmçinin ölkəmizin iqtisadi gücünü göstərən vacib faktorlardandır".

İqtisadi islahatların səmərəliliyinin təsdiqi

Deputat Arzu Nağıyev qeyd edib ki, 2023-cü ilin dövlət büdcəsinə dəyişikliklər müzakirə edilib və birinci oxunuş üçün Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə olunub: "Müzakirələr zamanı büdcə gəlirlərinə yenidən baxılıb, xərclər artırılıb, ilin qalan dövrü üçün neftin bir barelinin orta ixrac qiyməti 60 dollar götürülüb. Bu və ya digər istiqamətlərdə dinləmələr baş tutub. Müzakirələrin əsas məqsədi büdcəyə daxil olan əlavə vəsaitin prioritet istiqamətlərə üzrə yönəldirilməsinə nail olmaqdır".

Deputat vurğulayıb ki, büdcə xərclərinin artırılması üçün üç əsas istiqamət müəyyənləşdirilib: "Birinci əsas istiqamət sosial məsələlər, işsizliyin aradan qaldırılması, həssas təbəqəyə yönəldilən xərclər və sairidir. İkincisi, ölkəmizin müdafiə qabiliyyətinin artırılması, üçüncüsü isə, işğaldan azad olunmuş ərazilərə qayıdışın sürətləndirilməsi ilə bağlıdır. Yəni bütüncü daxilolmalara yenidən baxılması bu 3 meyarla sıx bağlıdır. Hesab edirəm ki, bu məsələlər plenar iclasda daha geniş müzakirə olunacaq".

Arzu Nağıyevin dediyinə görə, bütün bunlar Azərbaycanda aparılan iqtisadi islahatların səmərəliliyini sübut edir. Əlavə daxilolmaların 47 faizdən çoxunun qeyri-neft sektorunun payına düşməsi də xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

Nəzir QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycan Ordusunun mövqeləri atəşə tutulub

İyunun 3-ü saat 00:50 radələrində Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri Basarkəçər rayonunun Yuxarı Şorca yaşayış məntəqəsi istiqamətində yerləşən mövqelərindən Azərbaycan Ordusunun Kəlbəcər rayonunun Bozixana yaşayış məntəqəsi istiqamətində yerləşən mövqelərini atəş silahlardan atəşə tutub.

Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, bundan başqa, iyunun 2-si axşam saat 20:40-dan iyunun 3-ü saat 00:30-dək Rusiya silahlı qüvvələrinin müvəqqəti yerləşdiyi Azərbaycan ərazisindəki qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələrinin üzvləri tərəfindən ordumuzun Xocalı, Şuşa, Xocavənd və Kəlbəcər rayonları istiqamətində yerləşən mövqeləri də fasilələrlə atəşə tutulub.

Bölmələrimiz tərəfindən qeyd olunan bütün istiqamətlərdə adekvat cavab tədbirləri görülüb.

Qüdrətli dövlət, etibarlı tərəfdaş

Dünyanın böyük gücləri İlham Əliyevin siyasətini və regiona sabitlik gətirəcək sülh gündəliyini təqdir edirlər

Cənubi Qafqazın lider dövləti kimi gündən-günə dünya siyasəti arenasında yerini və mövqeyini möhkəmləndirən Azərbaycan eyni zamanda etibarlı tərəfdaş, söz və güc sahibi kimi tanınır. Bunun da yeganə səbəbi Azərbaycan tarixinin ən qüdrətli dövlətinə çevirən Prezident İlham Əliyevin yürütdüyü tam müstəqil siyasətdir.

Heç kimdən asılı olmayaraq və iqtisadi müstəqilliyə sahib dövlət kimi nüfuzunu getdikcə yüksəldən Azərbaycan dünyanın geosiyasi və geoiqtisadi gündəminin əsas mövzularından birini təşkil edən Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təminatında mühüm rol oynayır.

Məhz İlham Əliyevin uğurlu xarici siyasəti Azərbaycanın dünyada böyük etimad qazanan qüdrətli dövlətə çevrilməsini təmin edib. Bu gün Azərbaycan söz və nüfuz sahibi kimi global proseslərdə aktiv mövqeyi ilə seçilir.

Dünyanın aparıcı ölkələri Azərbaycanla əməkdaşlığa böyük önəm verirlər

Bütün regional məsələlərdə fəal iştirak edən Azərbaycan həm də sabitlik və inkişaf amilinə çevrilib. İlham Əliyevin beynəlxalq aləmdə artan nüfuzu həm ölkəmizi gücləndirir, həm də regionda gedən proseslərə çox müsbət təsir göstərir. İkinci Qarabağ savaşındakı şanlı zəfərdən sonra regionda yaranmış reallıqlara uyğun siyasət yürüdü İlham Əliyevin əsas məqsədi Ermənistanla sülh sazişinin imzalanmasıdır. Çünki bu saziş imzalanarsa, regionun sabitliyi, təhlükəsizliyi təmin olunacaq, yeni neqliyyat-kommunikasiya açılacaq və demək olar ki, Cənubi Qafqazda tam başqa bir dövr başlayacaq. Məhz buna görə də dünyanın əksər gücləri, regionda maraqlı olanlar Azərbaycan Prezidentinin sülh gündəliyini birmənalı dəstəkləyirlər.

Bunun digər səbəbi isə iqtisadi məsələlərlə bağlıdır. Əgər tərəflər arasında sülh sazişi imzalanarsa, Zəngəzur dəhlizi də açılacaq və bununla da qədim İpek yolunun bərpası prosesi bir qədər də sürətlənəcək. Zəngəzurdan keçən yollar Orta dəhlizin fəaliyyətinə böyük töhfə verəcək. Uzaq Çindən daşınan mallar Zəngəzur dəhlizindən keçməklə qısa zamanda Avropaya çatdırılacaq.

Bütün bunlar böyük dövlətlərə, Şərqi Qərbi və Şimal-Cənub beynəlxalq dəhlizlərinin reallaşmasında maraqlı olan ölkələrə iqtisadi dividendlər vəd etdiyi üçün Azərbaycan Prezidentinin ortaya qoyduğu mövqeyi müsbət dəyərləndirirlər.

Onu da xüsusi olaraq vurğulamalıyıq ki, bu gün İlham Əliyev təkcə regional məsələlərdə deyil, mahiyyətindən asılı olmayaraq dünya miqyasında baş verən global hadisələr zamanı qətiyyətli mövqə nümayiş etdirir. Dövlət başçısının təşəbbüsləri global miqyasda beynəlxalq həmrəylikləri və əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsi istiqamətində mühüm nümunədir.

Məhz bütün bunlara görə dünya siyasətində aparıcı qurumları, həmçinin mötəbər beynəlxalq təşkilatları İlham Əliyevin müttərəqqi xarici siyasətini regional təhlükəsizlik və global inkişaf mühüm töhfə kimi qiymətləndirirlər və ölkəmizlə əməkdaşlığa böyük önəm verirlər. Tarixinin ən qüdrətli Azərbaycanının əlamətdar günü olan Müstəqillik Günündə, eləcə də mayın 31-də Bakı Ekspo Mərkəzində "Bakı Enerji Haftası" çərçivəsində 28-ci Beynəlxalq Xəzər Neft və Qaz - "Caspian Oil&Gas" və 11-ci Xəzər Beynəlxalq Energetika və Yaşıl Enerji - "Caspian Power" sərəqlərinin keçirilməsi ilə bağlı İlham Əliyevə ünvanlanmış məktublara nəzər yetirsək görürük ki, dünyanın nəhəng dövlətlərinin liderləri Azərbaycan Prezidentinin müstəqil siyasətində birmənalı dəstəklərini nümayiş etdirir, ölkəmizlə strateji tərəfdaşlıq əlaqələrinin daha da möhkəmlənməsini arzulayırlar, həmçinin İlham Əliyevin neft-qaz və "yaşıl enerji" ixracı ilə bağlı global təşəbbüslərini yüksək qiymətləndirirlər.

ABŞ Cənubi Qafqazda ədalətli və dayanıqlı sülhü dəstəkləyir

ABŞ Prezidenti Cozef Baydenin məktubunda qeyd edilir ki, 30 ildən artıq bir dövrdə Azərbaycan və Amerika Birləşmiş Ştatları transmilli təhlükələrlə mübarizədə inklüziv iqtisadi inkişafa qədər möhkəm tərəfdaşlıq yaradıb.

Beynəlxalq Xəzər Neft və Qaz - "Caspian Oil&Gas" və 11-ci Xəzər Beynəlxalq Energetika və "Yaşıl Enerji" - "Caspian Power" sərəqlərinin keçirilməsi isə iki ölkənin təhlükəsiz və təmiz enerji ilə bağlı gələcəyə birgə sadiqliyini vurğulayır: "Azərbaycan bu səylərin həyata keçirilməsində vacib rol oynayır. Azərbaycan təhlükəsiz enerji təchizatına olan tələbatın ödənilməsinə yardım etməkdədir - buraya "Cənub qaz dəhlizi" daxil olmaqla, Orta dəhlizin inkişafı və enerji çevikliyini gücləndirən enerjinin şaxələndirilməsinin artırılması daxildir. Qlobal iqlim məqsədlərinə nail olmaq üçün Azərbaycanın səyləri, o cümlədən bərpaolunan enerjinin inkişafının artırılmasına və enerji səmərəliliyinin gücləndirilməsinə dair təşəbbüslər məni sevindirir".

Cozef Bayden qeyd edir ki, bu tədbirlərin, habelə qanunun aliliyinin təşviqinin və Azərbaycan xalqı üçün imkanların artırılmasına yönəlməsi islahatların həyata keçirildiyi dövrdə ABŞ ölkəmizin yanında olacaq. Bununla yanaşı, ABŞ gələcək nəsillər üçün Cənubi Qafqazda sülhün və rifahın təşviqinə kömək göstərəcək ədalətli və dayanıqlı sülhü dəstəkləməyə davam edəcək.

Göründüyü kimi, Birləşmiş Ştatlar İlham Əliyevin təklif etdiyi sülh gündəliyini dəstəkləyərək bu siyasəti yüksək dəyərləndirir. Azərbaycan Prezidentinin də təklif etdiyi sülh müqaviləsi Cənubi Qafqazda ilk növbədə təhlükəsizliyin təmin edilməsini şərtləndirir.

Dünyanın digər nəhəng dövləti - Çin Xalq Respublikasının Sədri Si Cinqin Azərbaycan Prezidentinə ünvanladığı məktubda ötən ilin sentyabrında Səmərqənd şəhərində İlham Əliyevlə görüşünü xatırlayıb və bu görüşün əsasında əldə olunmuş razılaşmaların someroli həyata keçirilməsini, ölkələrin

arasında bütün sahələrdə dinamik inkişaf tempinin müşahidə olunmasını yüksək dəyərləndirir: "Siz Çin-Azərbaycan münasibətlərinin strateji dəyərini dəfələrlə vurğulamısınız, ölkəmizdə arasında qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın möhkəmlənməsinə dair niyyətinizi fəal şəkildə ifadə etmişiniz. Mən bunu yüksək qiymətləndirirəm. İkitarəfli dostluq münasibətlərinin və əməkdaşlığın inkişafının sağlamlıq və sabit məcraya istiqamətləndirilməsi üçün Sizinlə birgə səylər göstərməyə hazırəm".

Dövlətimizin başçısına ünvanlanan çoxsaylı məktublarda əksəriyyətində qeyd edilir ki, Azərbaycan son illərdə sosial-iqtisadi inkişafda böyük nailiyyətlərə, beynəlxalq aləmdə yüksək nüfuzla malik olan bir dövlət statusuna sahiblənib. Bu gün Azərbaycan tərəqqi və dinamik inkişaf yolu ilə inamla irəliləyir, regional və beynəlxalq proseslərdə mühüm rol oynayır. Azərbaycan dövləti qarşıya yeni inkişaf zərurətini fəth etmək məqsədini qoyaraq, xalqın rifahını yüksəldilməsində və dövlətin təhlükəsizliyini möhkəmlənməsində sanballı nailiyyətlər əldə edib. Məhz İlham Əliyevin güclü liderliyi ilə Azərbaycan yüksək məqsədlərini və inkişaf edən dövlət quruculuğu vəzifələrini həyata keçirəcək dayanıqlı inkişaf yolunda irəliləməyi davam etdirəcək.

Etibarlı enerji tərəfdaşı olan Azərbaycan global enerji müstəvisində vacib rol malikdir

Böyük Britaniyanın Baş naziri Rişi Sunakin Azərbaycan Prezidentinə ünvanladığı məktubda qeyd edilir ki, iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə və enerji təhlükəsizliyinin gücləndirilməsi kimi iki aktual çağırışın olduğu vaxtda "Bakı Enerji Haftası"nın dövlət və özəl sektor təmsil edən beynəlxalq düşüncə liderlərini bir araya gətirməsi heç vaxt olmadığı qədər önəmlidir.

Rişi Sunak bildirir ki, etibarlı enerji tərəfdaşı olan Azərbaycan global enerji müstəvisində vacib rol malikdir. Azərbaycan 2027-ci ildə Avropaya neql ediləcək təbii qazın həcmimin 20 milyard kubmetrə qədər artırılması məsələsinə sadiqliyi artıq Avropanın enerji təhlükəsizliyinə töhfə verməkdədir. Təchizatın

30 il əvvəl Heydər Əliyev dövlətçiliyimizi və müstəqilliyimizi xilas etdi

AXC-Müsavat cütliyünün məhvə sürüklədiyi ölkəmizi Ulu Öndər qurtuluş yoluna çıxartdı

1993-cü ildə baş vermiş və Azərbaycanın bir dövlət olaraq dünyaya xəritəsindən silinməsi kimi dəhşətli təhlükə ilə üz-üzə qaldığı Gəncə hadisələrindən 30 il keçir. AXC-Müsavat cütliyünün iqtidarda olduğu müddətdə yürütdüyü sərt siyasətin yaratdığı dərin böhranların gətirib çıxardığı pik nöqtə olan Gəncə hadisələri zamanı faktiki olaraq Azərbaycan müstəqilliyinin itirilməsi, vətəndaş qırğını qarşısında idi və sözlən əsl mənasında ölkə başsız qalmışdı.

Həmin dövrdə tarixdəki ən faciəvi zamanlardan birini yaşayan və AXC-Müsavat qaragürhunun yuvarlandığı dərin uçurumlarda özünü itirən, gün ötdükcə əraziləri bir-bir işğal edilən, müstəqilliyi təhdid olunan Azərbaycana sanki Tanrı özü Ulu Öndər Heydər Əliyevi xilaskar seçdi.

Məhz torpağını, millətini, dövlətini canından çox sevən Ümummilli Lider Heydər Əliyevin sayəsində qaradaş qırğınının qarşısı alındı, Azərbaycan qurtuluş yoluna çıxdı, ölkəmiz firavan və əbədi müstəqillik yolu ilə gələcəyə doğru inamla addımlamağa başladı.

Antimillətçi qüvvələr Bakıda hakimiyyət davası aparırdı, düşmən işə torpaqlarımızı işğal edirdi

1992-ci ildə zorla hakimiyyətə yiyələnən yarımzaman AXC-Müsavat cütliyi iqtidarda olduqları dövrdə hətta ölkəni şəxsi mənafları uğrunda güdə verməkdən belə çəkinmirdilər. Həmin dövrlərdə bu antimillətçi qüvvələr Bakıda hakimiyyət davası aparır, düşmən işə bir-bir torpaqlarımızı işğal edirdi. Ard-arda cəbhədən məğlubiyyət xəbərləri gəlirdi, Şuşa, Laçın, onun ardınca işə qəb qapımız sayılan Kəlbəcər işğal altına düşmüşdü, ölkədə yüzminlərlə məcburi köçkün ordusu yaranmışdı, əhali acıqla, yoxsulluqla vuruşurdu.

Digər tərəfdən də oynaq hakimiyyətin siyasi iradəsizliyi nəticəsində mərkəzləndirilməmiş, separatizmi meyilləri güclənmiş, dövlətçiliyimiz və yenidən qazandığımız müstəqilliyimiz məhvə doğru sürülürdü.

AXC-Müsavat cütliyinin ölkəmizdə yaratdığı böhran 1993-cü ilin yayında olduca pisləşmiş, siyasi və hərbi şərait daha da ağırlaşmışdı. Bu yarımzaman cütlik faktiki olaraq ölkədəki vəziyyətə, hakimiyyət strukturlarına, o cümlədən silahlı birləşmələrə nəzarəti tamamilə itirmişdi. Artıq ölkənin bir sıra ərazilərində - Gəncədə, Qusarda, Lənkəranda və digər regionlarda silahlı birliklər separatçı iddialarla çıxış edir, mərkəzi hakimiyyətə təbə olmaq istəmirdilər.

Xatırladığımız ki, 1993-cü ilin fevralında prezident Ə.Elçibəy keçmiş korpus komandiri Sürət Hüseynovun rəhbərlik etdiyi 709 sayılı hərbi hissənin ləğv edilməsi haqqında sərəncam imzalamışdı. Lakin ölkənin başsuz olmasının, iqtidarın dövlət idarəçiliyini tamamilə itirməsinin, mərkəzləndirilməmiş ağır nəticəsi idi ki, S.Hüseynov bir sərəncamın tələblərinə təbə olmadı, eləcə də Prezidentin 709 sayılı hərbi hissənin rəhbərliyinin dəyişdirilməsi və onun Ağca-

bədi rayonuna köçürülməsi haqqında yeni sərəncamı da yerinə yetirilmədi. Mərkəzləndirilməmiş, hakimiyyətə saymazlığının daha bir göstəricisi isə, Gəncəyə gələn hüquq-mühafizə orqanlarının rəhbər şəxslərinin girov götürülməsi oldu.

Qaradaş qanı töküldü

AXC-Müsavat hakimiyyətinin daha bir qərarı 709 sayılı hərbi hissənin tərkisilahlı edilməsi haqqında oldu. Bu qərarla da ölkədə qaradaş qırğını başlandı. 1993-cü il iyunun 4-də Gəncədə S.Hüseynovun başçılıq etdiyi hərbi hissə ilə hökumət qüvvələri arasında silahlı toqquşma oldu. Bu qaradaş qırğını zamanı 35 nəfər həyatını itirdi.

Ölkədə baş alıb gedən anarxiyanın, siyasi hərə-mərciyyətin, özbaşınalığın, cəbhədə ard-arda yaşanan ağır məğlubiyyətlərin, ərazi itkilərinin yalnız bir səbəbi var idi: AXC-Müsavat iqtidarının siyasi yarımtəmizliyi.

Bəli, dövlət idarəçiliyindən bixəbər qaragürhün yanlıs, sərt-siz addımları gətirib özünün məntəqi nəticəsinə - Gəncə hadisələrini, ümumilikdə, Azərbaycanın parçalanmasını, müstəqilliyinin itirilməsini təhlükəsi kimi dəhşətli sonluğa çıxarmışdı.

Ölkədəki siyasi böhrandan, xaosdan yararlanan S.Hüseynovun tabeçiliyində olan silahlı qüvvələr Gəncəbasar bölgəsində yerli hakimiyyət strukturlarını devirərək Bakıya doğru hərəkət etməyə başladılar. Bununla da Azərbaycan da mövcud olan hərbi-siyasi böhran daha da dərinləşdi.

Tariximizdəki faciəvi səhifələri kimi yaddaşlarımızda həkk olunan həmin ağır-aclı hadisələr zamanı antimillətçi qüvvələr Azərbaycana parçalamayı, müstəqilliyimizi məhv etməyi planlaşdırmışdılar. Lakin onların xalqın xilaskarının - dünyanın ən böyük azərbaycanlısı Heydər Əliyevin buna əsla yol verməyəcəyi kimi gerçəkliyi nəzərə almamışdılar.

Xalqın etimadı Ulu Öndərə idi

1993-cü il iyunun 4-də Gəncədə qaradaş qanının tökülməsinə dərhəl vətəndaş məqəyini bildiren Ulu Öndər Heydər Əliyevin rəhbərlik etdiyi Naxçıvan Ali Məclisi hadisə ilə əlaqədar ayın 5-də bəyanat verərək bunu müstəqil dövlətçiliyimizə edilən qəsd kimi dəyərləndirdi: "Bəli bir ağır şəraitdə biz, Naxçıvan MR xalq deputatları, seçicilərimizin fikirlərini ifadə edərək Azərbaycan dövlətçiliyini qorumaq məqsədilə xalqı birləşdirən qüvvəyə qoşuluruq!"

Azərbaycanın vətənpərvər oğlu, nəhəng siyasətçi Heydər Əliyev

1993-cü ilin həmin böhranlı iyun günlərində Naxçıvandan Bakıya gələrək böyük soy, oəm və müdriklik nümayiş etdirərək ölkədə vətəndaş müharibəsinin, qaradaş qırğınının qarşısını aldı, Azərbaycanı məhv olmaqdan xilas etdi.

Sonradan Ulu Öndər Gəncə hadisələri ilə bağlı çıxışlarını birində deyirdi: "1993-cü ilin iyun ayında Azərbaycanda böyük dövlət böhranı yaranmışdı. Azərbaycan dağılmağa başlamışdı və o vaxtkı iqtidar ölkəni idarə edə bilmədi. Gəncədə toqquşma baş verdi və qan töküldü. Gəncədə başlayan hərəkət Azərbaycanın ərazisinin, demək olar ki, yarısından çoxunda hakimiyyəti öz əlinə aldı. Vaxtilə məni təqib edən, Naxçıvanda məni devirmək və Azərbaycandan sıxışdırıb çıxarmaq istəyən o vaxtkı iqtidar belə bir zamanda əlacsız qaldı və mənə müraciət etdi. Ancaq ondan əvvəl mənə müraciət edənlər bizim partiyamızın üzvləri, Azərbaycanın müxtəlif təbəqələrinin nümayəndələri və ziyalıları oldu. Onlar məni yenidən Bakıya dəvət edirdilər".

Böyük siyasətçinin də ifadə etdiyi kimi, Azərbaycan xalqı onu dar günlərdən qurtaracaq xilaskar lider timsalında məhz Heydər Əliyevi gördü.

Fərsiz AXC-Müsavat cütliyinə heç zaman ümumxalq dəstəyi göstərməyən müdrik Azərbaycan xalqı yaxşı bildirdi ki, dahi şəxsiyyət, güclü siyasətçi, ən əsası vətənpərvər oğlu olan Heydər Əliyevin əzmi və siyasi iradəsi nəticəsində Azərbaycan bütün fəlakətlərdən qurtulacaq, müstəqilliyimiz əbədi və sarsılmaz edəcək.

O zaman xalqın təklifi tələbi ilə siyasi hakimiyyətə gələn Ümummilli Lider ölkədə ictimai-siyasi sabitliyi təmin etdi, Azərbaycanı yeni inkişaf yoluna yönəltdi. Buna görə ki, müasir Azərbaycan dövlətinin banisi Ulu Öndər Heydər Əliyev xalqımız özünü xilaskarı sayır, bu böyük şəxsiyyətin ölkəmizdə siyasi hakimiyyətə gəliş gününü - 15 iyunu özünün qurtuluş günü kimi bayram edir.

Heydər Əliyev arzularının zirvəsi

30 il əvvəl Azərbaycanı xilas edərək inkişaf, tərəqqi yoluna çıxaran Ulu Öndər Heydər Əliyevin layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyev respublikamızı dünyanın sayılıb-seçilən, mötəbər ünvanına çevirib. Vətən müharibəsində qazandığı şanlı zəfərlə xalqımızı başsuz edən Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev həm də ata vəsiyyətini yerinə yetirərək Qarabağı və Şərqi Zəngəzuru azadlığına qovuşdurub.

Bir sözlə, qalib lider İlham Əliyev Azərbaycanı qüdrətli və şanlı ölkəyə çevirərək 30 il əvvəl bu günlərində ölkəmizi məhv olmaq təhlükəsindən xilas edərək yeni rifahçı çıxaran Ulu Öndər Heydər Əliyevin arzularındakı zirvəyə yetirib.

Yasaman MUSAJEVA,
"Azərbaycan"

Bu, Azərbaycanın hərtərəfli inkişafını təmin edən əsas faktordur

Bizi o illərdən 31 illik bir zaman ayırır. 1992-ci ilin 18 mayı idi. Ermənistan silahlı qüvvələri Laçını işğal edib, sakinlərini didərgin salmışdılar. Laçınlar sığınmağa yer gözdirdilər.

Bakıda isə başqa ab-hava var idi. Bir qrup parlamentin binası qarşısına yığışib hakimiyyətə gəlişini bayram edirdi. Ermənilər laçınların evlərində qoyub göldükləri sərəvoti, hakimiyyət hərbləri isə yeni açılmış Bakıda kreslolara bölüşürdülər. Ortaqda qalan isə bəxti götməyən vətən, yurd-yuvası talan olan laçınlar idi...

Laçının coğrafi baxımdan olduca strateji əhəmiyyəti ərazidə yerləşdiyini hakimiyyət hərbləri, vəzifə daşınları dərk etmədilər. Amma onların fərqli olaraq düşmən bunun əhəmiyyətini yaxşı anlayırdı. Laçın Azərbaycan torpaqlarını işğal etmək üçün düşmənin ölkədə bir açar idi. Ermənistan Laçını işğal etməklə öz ərazilərini, sərhədlərini Qarabağla birləşdirmək imkanı əldə etdi. Bu isə sonradan digər ərazilərimizin işğal olunması üçün münbit şərait yaratdı.

Böyük bir rayon işğal olunurdu. Yenidən müstəqilliyini elan etmiş bir dövlətin suverenliyi faktiki olaraq təhlükə altına düşmüşdü. Bakıda isə hakimiyyət davası gedirdi...

Bir müddət sonra hakimiyyət daxili didişmə, təcrübəsizlik, orduun hakimiyyətə itaətsizliyi nəticəsində Kəlbəcər kimi alınmaz qala da düşməne təslim edildi. İşğalçı dövlət olan Ermənistan beynəlxalq qanunlara məhəl qoymadan, Cenevrə konvensiyaları ilə üzərinə düşən öhdəlikləri kobud şəkildə pozaraq işğal etdiyi ərazilərin coğrafi adlarını dəyişdirir, rayonlarını təbii resurslarını talan edir, xarici ölkələrdən olan soydaşlarını demoqrafik tərkibi dəyişdirmək məqsədilə qeyri-qanuni şəkildə ərazilərimizdə yerləşdirir...

Zəfərə gedən yol inamdan keçir

İnsanlar inandıqları, güvəndikləri, sevdikləri liderin arxasında gedəndə qələbəyə olan inamları da artır. "Sərkərdə igid olsa, ordunu verməz bəda" düşüncəsi formalaşır. İnam və qətiyyət, bir də ki, səmimiyyət, xalqa "el bir, dil bir" prinsipi ilə fəaliyyət göstərmək insanlarda olan inamı artırır. Ulu Öndərin siyasi kursuna sadiq olduğunu hər işi ilə sübut edən İlham Əliyevin hakimiyyətə gəlişi insanlarda itirilən torpaqların geri qaytarılacağına ümidi artırdı. Ordu quruculuğunda gedən prosesi, artan iqtisadi gücü görün xalq bir əl olsun belə, o torpaqlara qayıdacağına tövəddü etmədi.

Hər şey göz qabağındadır. Dövlət başçısı özünün ad günlərini, tarixi hadisələri, milli bay-

ramları bir qayda olaraq xalqla, öz torpaqlarından didərgin salınmış insanlarla birgə keçirməyə üstünlük verir. Xalqın dördini, problemlərini, millətin arzusunun, istəyini birbaşa özü öyrənir, siyasətini ona uyğun aparır.

Aparılan qətiyyətli, inamlı, müdrik siyasət öz nəticəsini verdi. 44 günlük Vətən müharibəsində qazanılan uğur Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tam bərpa etdi. İndi xalqımız böyük qürur hissi keçirir. Öz liderinə güvənən xalq omdir ki, zəfərimiz əbədidir, Azərbaycan daim bu zəfərin işığında irəliləyəcək.

Bu günlərdə Laçın şəhərində öz doğma yurdlarına dönmək sakinlərlə görüş zamanı dövlət başçısı əminliklə qeyd etmişdir: "Biz sizinlə artıq Laçın şəhərində görüşürük və bundan böyük xoşbəxtlik ola bilməz. Əminəm ki, hamımız bu gün xoşbəxtlik içinde yaşayırıq. Böyük nikbinliklə yaşayırıq. Qürur hissi ilə yaşayırıq. Çünki İkinci Qarabağ müharibəsi bizim əbədi qürur mənbəyimizdir. Bu zəfər bizimlə əbədi olacaq və gənc nəsillər, uşaqlar, bax, bu zəfər qüruru ilə yaşayacaqlar".

Qətiyyətin və güclü siyasi iradənin qələbəsi

İlham Əliyevin qətiyyəti, siyasi iradəsi, ordumuzun gücü və xalqımızın birliyi ilə Vətən müharibəsində zəfər çalan Azərbaycan dövləti diplomatiyada da ardıcıl olaraq uğurlara imza atmaqdadır. Bir neçə gün öncə Moldovada Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanla keçirilən görüş zamanı qarşı tərəf sərhədlərin 1975-ci il xəritəsi əsasında delimitasiya olunmasına razı olduğunu bildirdi. Bu hadisə Azərbaycanın indiyə kimi apardığı uğurlu siyasətin məntəqi nəticəsidir.

Buna qədər baş verən hadisələrə diqqət yetirək. 2022-ci ildə üçtərəfli Bəyanatın şərtlərinə uyğun olaraq yeni çəkilən Laçın-Xankəndi yolu istifadəyə verildi. Ələ həmin ilin avqust ayında Laçında 30 ildən sonra Azərbaycan bayrağı ucaldıldı. Bu il aprelin 23-də isə Azərbaycan Laçın rayonunda özünün sərhəd-buraxılış məntəqəsini yaratdı. Azərbaycan-Ermənistan sərhədində sərhəd-buraxılış məntəqəsini yaratmaq ərazi bütövlüyü məsələlərini bərdəfəllik holl etdik. Artıq Azərbaycana nəzarətdən kənar kimsə girib-çığa bilməz.

Azərbaycan Laçında özünün sərhəd-buraxılış məntəqəsini yaradan zaman biz erməni mətbuatının, Ermənistanın müdafiə edən beynəlxalq təşkilatların və bəzi dövlətlərin necə hay-küy saldıqlarının şahidi olduq. Yəni də qətiyyət, möhkəm iradə öz sözünü dedi və işini gördü.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev "Biz öz ərazilərimizdə beynəlxalq hüquq normaları əsasında öz işimizi görürük. Bu işdə heç kim bizə mane ola bilməz" dedi. Nəticə göz qabağındadır. Artıq Ermənistan rəhbərliyi də reallıqları qəbul etmək məcburiyyətində olduğunu dərk etməkdədir. Qarabağın erməni vətəndaşlarının Azərbaycanla razılaşmaqdan başqa qərəsi olmadıqlarını açıqca etiraf edirlər. Siyasi proseslər də bizi sürətlə buna yaxınlaşdırır.

Laçın sakinləri öz dedə-baba yurdlarına qayıdırlar. Artıq 20 ailə Laçına köçüb. Görülən işlərin miqyası inamla deməyə imkan verir ki, yaxın zamanda Laçın şəhərinə və ətraf qəsəbələrə daha çox vətəndaşımız qayıdacaq.

Tarixi missiya

Tarixi şəxsiyyət olmaq, xalqın tarixini yaratmaq, yaratdığı tarixi qəhrəmanı olmaq hər kəsə nəsihət olan xoşbəxtlik deyil. Ulu Öndər Heydər Əliyev xalqımız və dövlətimiz üçün çox çətin bir vaxtda hakimiyyətə gəlməklə xalqımızı və dövlətimizi çətin bir sınaqdan xilas etdi. Onun layiqli siyasi varisi İlham Əliyev isə tarixə öz adını müasir Azərbaycan dövlətinin qurucusu, Qarabağın xilaskarı kimi yazdı. Həm də yalnız xilaskarı olaraq kifayətlənmədi. İndi işğaldan azad olmuş ərazilərimizə yenidən həyat verir. Qısa müddətdə Qarabağa yol çəkildi, infrastrukturun sürətlə bərpa prosesinə start verildi. Gözü ilə görməyən bəlkə də inanmaz. Gördən də sanki Şuşada qısa zaman içinde sözün həqiqi mənasında möcüzə baş verdiyini düşünür. Tarixi binalar bərpa edilib, hər gün Şuşa bir yeniliyi imza atır. Azərbaycan dövlətinin dünyaya gücünü və qüdrətini göstərən Zəngilan rayonunda yaradılan Ağalı mədrəsəsi, Laçını cənnətə döndərən vətən sevgisi...

Bütün bunlar xalq tərəfindən sevilən bir liderin qətiyyətinin, möhkəm iradəsinin, xalqı və vətəni qarşısında Tanrının verdiyi missiyanın yerinə yetirilməsinin oyanı təzahürüdür. Prezident İlham Əliyevin fəaliyyəti dövründə reallaşdırıldığı güclü dövlət strategiyası, şəxsi xarakter, bənzərsiz liderlik keyfiyyətləri, yürütdüyü siyasətin mahiyyəti və prinsipləri, torpaqlarımızın işğaldan azad olunması, ərazi bütövlüyümüzün bərpa, azad və çiçəklənən Şuşa, qansız geri alınan və yenidən qurulan, ilk sakinlərini qəbul edən Laçın şəhərinin bu günü Güclü lider - Qalib xalq formununun məntəqi nəticəsidir.

Elşən QƏNİYEV,
"Azərbaycan"

Dövlət başçısı Laçından Qarabağdakı terrorçu qrupların rəhbərlərinə çox ciddi mesajlar verdi

"Laçın rayonunun 28 il sonra yenidən Azərbaycan nəzarəti altına keçməsi ölkəmizin tarixində çox önəmli hadisədir. 28 May - Müstəqillik Günü ərəfəsində Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin Laçına səfər etməsi rəmzi mənə daşıyırdı. Çünki Laçın sakinlərinin bir qrupunun müstəqillik günündə öz doğma yurdlarına qayıtması sevincidir və çox anlamlı mesajdır. Dövlətimizin başçısının Kəlbəcər və Laçına səfəri, çoxsaylı təməlləməyə və açılışlarda iştirakı, xüsusilə Böyük qayıdış davamı kimi Laçına ilk sakinlərinin köçürülməsi, 20 ailənin orada məskunlaşması bayram günündə xalqımıza ən gözəl hədiyyə oldu. Bu mənada Azərbaycan Prezidenti əhali ilə birbaşa təmasda oldu, səmimi, doğma ünsiyyət ilə onların fikirlərini yerində öyrəndi".

bir hədəfə doğru aparmaq idi. Bunu da Ali Baş Komandanımız çox gözəl şəkildə bacardı. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə güclü Azərbaycan dövləti quruldu, torpaqlarımız işğaldan azad edildi və ərazi bütövlüyümüz bərpa olundu. Bu gün Prezident İlham Əliyevin qətiyyəti, düşünülmüş siyasətinin bəhrəsi olan azad, yenidən qurulan Laçın bizim tarixi nailiyyətimizdir.

İctimai Birliyin sədr müavini söyləyib ki, Prezident İlham Əliyev Laçından çox gözəl mesajlar verdi. Qarabağda məskunlaşmış terrorçu qrupların və separatçı rejimin rəhbərlərinə mesajlar verdi ki, radd olun və öz torpaqlarınıza qayıdın. Bölgədə separatizmin sonu çatıb. Çünki Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan da, dünya birliyi də Qarabağı Azərbaycanın öz ərazisi kimi tanıyır. Odur ki, həmin ərazilərdə Azərbaycanın suveren hüquqları bərpa edilməlidir. Bu baxımdan Prezidentin Laçındakı çıxışı mühüm əhəmiyyətə kəsb edir.

Prezidentimiz dəfələrlə vurğulayıb ki, ermənilər Qarabağdan çıxıb getməlidir. Əgər getməsələr, Azərbaycanın "dəmir yumruğu" qüvvədədir və daha da güclənib. O bildirib ki, silah yere qoyub, təslim olunlar. Bundan gözəl çağırış ola bilməz. Əgər Ermənistan sülh sazişini imzalamazsa, onda həmin ölkəni müqaviləni imzalamaya məcbur etməyə imkanları aparılı bilər.

"Prezident həm diplomatik, həm siyasi, həm də şəxsi münasibətlərindən istifadə edərək qondarma erməni xunta rejimini başa salmaq istəyir ki, onların sülh müqaviləsi imzalamadan başqa çıxış yolu yoxdur. Ermənistan sülh, o cümlədən sərhədlərin delimitasiyasını istəmirsə, bu, olmayacaq.

Xatırladım ki, məhz Prezidentimiz İlham Əliyevin uzaqgörən siyasəti nəticəsində Laçın, Ağdam, Kəlbəcər bir güllə atılmadan azad edildi. Laçının azad olunması, Laçın yolunun nəzarətə götürülməsi strateji əhəmiyyətə malikdir. Biz torpaqlarımızın azad olunmasına görə səhədlərimizə borcluuyq. Laçın Azərbaycanın qaytarılması ilə səhədlərimizin ruhu şad oldu. Allah qazırlarımızə cansağlığı versin. İnənirəm ki, xalqımızın dəstəyi və Müzəffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə gələcəkdə digər uğurlar da qazanacağıq", - deyər İctimai Birliyin sədri vurğulayıb.

5 İyun Ümumdünya Ətraf Mühitin Mühafizəsi Günüdür

Ana təbiəti qorumaq övladlıq borcudur

Bu bir həqiqətdir ki, insan təbiətdən asılıdır - yaşaması və inkişafı üçün bütün maddi nemətləri təbiətdən alır. Gerçəklik də bundan ibarətdir ki, cəmiyyət asılı olduğu, yaşaması və fəaliyyət göstərməsi üçün həyat mənbəyi olan təbiətə təsir göstərir, onu dəyişdirir, çirkləndirir və deqradasiyaya uğradır.

XIX əsrin sonlarından başlayaraq elmi-texniki tərəqqi, sənayenin sürətli inkişafı nəticəsində ətraf mühitə artan təsirlər XX əsrin ortalarında öz mənfi nəticələrini büruzə verməyə başladı. Artıq insanlar təbiətə olan münasibətlərini dəyişməyə başladılar, onun ehtiyatlarından səmərəsiz istifadəyə son qoymayacaqları təqdirdə, bu proses onların özlərini qarşı çevrəcəyini və arzuolunmaz nəticələrə gətirib çıxaracaqları anlaşıldı. Bu problemin gələcəkdə global kataklizmlərə səbəb olacağını başa düşən alimlər, ekologlar və etiraz səsini ucaltmağa, höyəcan təbili çalmağa başladılar. 1971-ci il mayın 11-də dünyanın 23 ölkəsinin 2200 elmi və mədəniyyət xadimi BMT-nin Baş katibinə "Ya biz çirklənməni qurtarıq, ya da çirklənməni biz qurtarar" adlı müraciət edərək ətraf mühitin çirklənməsi haqqında höyəcan təbili çaldılar. Problemin ciddiliyini dərk edən beynəlxalq təşkilatlar, tərəqqipərvər dünya ictimaiyyəti məsələni daim diqqət mərkəzində saxlamağa başladılar.

1972-ci il iyunun 5-də Birləşmiş Millətlər Təşkilatı Baş Assambleyasının 13-cü sessiyası paytaxtı Stokholm şəhərində keçirilən iclasında ətraf mühitin mühafizəsi məsələsinə gündəliyə çıxararaq problemin kəskinliyini müzakirə etdilər. Əhali arasında ekoloji şüurun yüksəldilməsinin, ətraf mühitin mühafizəsi problemlərinə diqqətini yönəldilməsinin vacibliyini nəzərə alan iştirakçılar 5 iyunun Ümumdünya Ətraf Mühitin Mühafizəsi Günü kimi qeyd olunmasına qərar vermiş və növbəti ildən həmin gün bütün dünyada təntənəli şəkildə qeyd olunmağa başlanmışdır.

Bu səbəbdəndir ki, XXI əsrin gündəliyində irəli sürülən müddəaların müəyyən hissəsi ətraf mühitin mühafizəsi və təbii ehtiyatların səmərəli istifadəsi ilə bağlıdır. Çünki təbiət bizim əvəzimizdir və gələcəyimiz bizə ömənət olunan

bu evin təmizliyinin qorunub saxlanmasına necə riayət etməyimizdən çox asılıdır. Ətraf mühitin mühafizəsi və ekoloji problemlərin həll edilməsi davamlı inkişaf üçün vacib amillərdən biridir.

Son dövrlər ekoloji tarazlığın pozulmasının ümumbəşəri bir problem kimi qəbul edilməsi ilə əlaqədar olaraq ölkəmizdə də bu məsələyə xüsusi diqqət yetirilir. Azərbaycan Respublikası ekoloji sağlamlığın təmini, gələcək nəsillərə təmiz ekoloji mühitin ötürülməsi məqsədilə müvafiq addımlar atır. Azərbaycanın mövcud təbii-coğrafi şəraiti ekoloji təhlükəsizliyin daim diqqət mərkəzində olmasını tələb edir. Ulu Öndər Heydər Əliyev deyirdi: "Təbiətə zərər vuranlar, ağac kəsənlər, təbii çirkləndirənlər, korlayanlar cəmiyyətimizin, hətta bizim düşməndir".

Ölkəmizdə ətraf mühitin qorunması, təbiətdən, yeraltı sularından, mineral xammal ehtiyatlarından və yerüstü sərvətlərdən səmərəli istifadə edilməsi, onların bərpası və mühafizəsi, bioloji müxtəlifliyin qorunub saxlanması məqsədilə xüsusi proqram həyata keçirilir. Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamı ilə "Azərbaycan Respublikasında plastik qablaşdırma tullantılarının ətraf mühitə mənfi təsirinə azaldılmasına dair 2019-2020-ci illər üçün Tədbirlər Planı" təsdiq edilmişdir. Ötən il Qızılcağay Milli Parkı yaradılıb.

Bu gün dünya bioloji müxtəlifliyin, ərazi planlaşdırılması və landşaftın idarə edilməsinə, mədəni və təbii ehtiyatların inqisadına əsaslanan dayanıqlı ərazi inkişafına xüsusi diqqət verir. Nə yazıq ki, mənfur qonşularımızın təcavüzü nəticəsində Azərbaycanın təbiətinə, 30 ilə yaxın işğal altında saxladığımız ərazilərimizin flora və faunasına da ciddi ziyan dəymişdir. Ermənistan ordusu işğal etdikləri ərazilərdə təkcə yaşayış binalarını, mədə-

ni tarixi abidələrimizi məhv etməklə kifayətlənməmiş, dünyada nadir təbiət möcüzəsi sayılan, Zəngilan rayonu ərazisində yerləşən "Çinar vadisi"ni qıraraq, yandıraraq məhv etmişdir. İşğal dövründə meşələrimizə ciddi ziyan dəymiş, təbiətin nadir heyvanları qanunsuz ovlanaraq məhv edilmişdir. Hayatan işğal altında saxladığı ərazilərdə zərərli tullantılar basdırılmış, suları məqsədsiz şəkildə çirkləndirmişdir. Ermənistan zəngin təbii ehtiyatları olan "Zod" və "Qızılbulaq" qızıl mədənlərini, eləcə də "Dəmirli" mis-molibden yataqlarını qanunsuz istismar etməklə təbiətə ziyan vuraraq o əraziləri faktiki olaraq ölü zonaya çevirmişdir. Təəssüf ki, dünya ictimaiyyəti və beynəlxalq təşkilatlar işğalçı dövlətin təbiətə qarşı törətdiyi bu vəhşiliyə də etiraz etməmişdir.

Bu gün Azərbaycan dövləti Qarabağda yalnız dağılmış evləri, mədəni tarixi abidələri bərpa etmir. Vəhşi ermənilərin məhv etdikləri təbiətin də dirçəldilməsi istiqamətində mühüm işlər görülməkdədir. Dövlət başçısının Qarabağda hər səfəri zamanı Yaxın Şərqin Azərbaycan təbiətinə də can verməyə çalışdığına şahidi olurduq. Qarabağda ilk səfəri zamanı Həkeri çayına fərel baliqlarının buraxılması, Cəbrayıl ceyranlarının götürülməsi, bu günə qədər Laçın meşələrinə Qafqaz turlarının, Laçın dağlarına qızıqlaşların buraxılması yalnız Azərbaycan vətəndaşları şüahlıq etmədi. Bu hadisəni dünyanın müxtəlif yerlərində yaşayan təbiətsevərlər də izlədilər və alqışladılar.

Bir sözlə, Azərbaycan dövlətinin qayğısı nəticəsində Qarabağda təbiətimizə vurulan yaralar yenidən sağalır, təbiətimiz canlanır. Bütün canlıların yaşadığı, Tanrının tömənnasız olaraq insanlara ərməğan etdiyi təbiətin qorunması, tarazlığının pozulmasının qarşısının alınması, eyni zamanda ətraf mühitin çirklənməsinə qarşı dayanıqlı mübarizə aparmaq hər bir insanın "Ana" dediyimiz təbiətə övladlıq borcudur.

*Elsən QƏNİYEV,
"Azərbaycan"*

XİN-dən vətəndaşlarımıza xəbərdarlıq: Zəruri olmadığı təqdirdə İrana səfər etməyin

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi İrana səfər edən və hazırda orada olan vətəndaşlarımıza xəbərdarlıq edib.

Bu barədə AZƏRTAC-ın XİN-in Mətbuat xidməti idarəsindən məlumat verilib.

Bildirilib ki, bu ilin yanvar ayında Azərbaycanın İranda səfərinə qarşı törədilmiş terror aktı və bunun nəticəsində İranda möhdud diplomatik təmsilçiliyimiz nəzərə alınmaqla, Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarına zəruri olmadığı təqdirdə İran İslam Respublikasına səfər etməməyi, səfər edənlərin isə yüksək ehtiyatlıq nümayiş etdirmələri kəskin şəkildə tövsiyə olunur.

Hazırda İran İslam Respublikasında olan Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarına mühafizə və təhlükəsizlik qaydalarına riayət etmələri tələb olunur.

İran İslam Respublikasındakı vətəndaşlarımızın konsulluq və digər müraciətləri üçün Azərbaycan Respublikasının Təbrizdəki baş konsulluğu ilə aşağıdakı vasitələrlə əlaqə saxlamaları xahiş olunur:

ÜNVAN: Təbriz, Valiəsr, Arif küçəsi, 9
TEL: (+98413) 333 48 03
FAKS: (+98413) 331 53 80
E-MAIL: tabriz@mission.mfa.gov.az
WEBSITE: tabriz.mfa.gov.az

Ombudsman Şuşa həbsxanası ərazisində kütləvi məzarlığın aşkarlanmasına münasibət bildirib

Azərbaycan Respublikasının insan hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman) Səbinə Əliyeva Şuşa həbsxanası ərazisində kütləvi məzarlığın aşkarlanmasına münasibət bildirib. Bu barədə AZƏRTAC-a Ombudsman Aparatından bildirilib.

Qeyd olunub ki, Azərbaycanın azad edilmiş ərazilərində Ermənistan işğal dövründə insanların qətlə yetirilməsi və kütləvi şəkildə dəfn edilməsi sübut edən daha bir kütləvi məzarlıq bu gün Şuşa şəhərində aşkarlanıb. İlk məlumatlara əsasən, həmin məzarlıqda ən azı dörd nəfərin qalıqları tapılıb. Xüsusi diqqətçəkən məqamlardan biri budur ki, kütləvi məzarlıq Şuşa həbsxanası ərazisində aşkarlanıb. Bu fakt qanunsuz olaraq Şuşa həbsxanasında saxlanılmış azərbaycanlıların həmin həbsxanada dəhşətli işğəncələrə, qeyri-insani rəftara məruz qalması ilə bağlı səsləndirilmiş iddiaları və şahid ifadələrini bir daha təsdiq etdi.

Təəssüflə bildirilib ki, Ermənistanın beynəlxalq humanitar hüququn tələblərini pozmaqla törətdiyi cinayətlərə dair faktların sayı bununla məhdudlaşmır. Belə ki, işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə daha öncə aşkarlanmış kütləvi dəfn yerləri ilə bağlı da ombudsman tərəfindən dünya ictimaiyyətinə müraciətlər ünvanlanıb, Xocavənd rayonunun Edilli kəndində tapılmış məzarlıqlarda aparılmış yerdə araşdırmaların nəticələrinə dair ayrıca hesabat hazırlanıb.

Vurğulanıb ki, azad olunmuş ərazilərimizdə davamlı olaraq kütləvi məzarlıqların aşkar edilməsi Ermənistanın azərbaycanlılara qarşı həyata keçirdiyi soyqırımı və etnik təmizləmə siyasətini bir daha sübut edir. Eyni zamanda vurğulanmaq istərdik ki, Ermənistanın Birinci Qarabağ müharibəsi dövründə itkin düşmüş dörd minə yaxın azərbaycanlının taleyi barədə hər hansı məlumat verməməsi uzun illərdir həmin şəxslərin ailə üzvlərinin dərin iztirab çəkəməsinə səbəb olmuşdur. Ermənistan tərəfi bu məsələdə də öz məsuliyyətindən boyun qaçıraaraq kütləvi dəfn yerləri barədə məlumatların təqdim edilməsindən yayınıb.

"Azərbaycan ombudsmanı olaraq, bir daha dünya ictimaiyyətini beynəlxalq hüquq normalarının, insan hüquq və azadlıqlarının kobudcasına pozulmasına sübut edən bu kimi hallarla bağlı Ermənistanla qarşı zəruri tədbirlər görməyə və itkin düşmüş soydaşlarımızın taleyi barədə məlumatların öldə edilməsi ilə əlaqədar dəstək verməyə çağırırıq", - deyən S.Əliyeva qeyd edib.

İşçi qrupu rəhbərinin müavini: "Şuşada kütləvi məzarlıqlarla bağlı axtarış işləri davam etdiriləcək"

"Silahlı Qüvvələrin Müzəffər Ali Baş Komandanı, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə torpaqlarımıza işğaldan azad edildikdən sonra bu ərazilərdə Birinci Qarabağ müharibəsində itkin düşmüş şəxslərə aid olduğu ehtimal edilən kütləvi məzarlıqların aşkarlanması. Belə məzarlıqlardan üçü Edilli kəndindədir. Onlardan birində 12, digərində 6 nəfər, üçüncüsündə isə 5 nəfər aid qalıqlar var idi".

Bunu AZƏRTAC-a açıqlamasında Əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş vətəndaşlarla əlaqədar Dövlət Komissiyasının işçi qrupunun rəhbərinin müavini Eldar Səmədov söyləyib.

"Dövlət Komissiyası fəaliyyəti dövründə əsir, girovluqdan azad olunmuş şəxslərin ifadələrini sistemləşdirib. Biz həmin əsir, girovların ifadələrinə uyğun olaraq növbəti kütləvi məzarlıq Şuşa həbsxanasının həyətində aşkarlanmışdır. İlk rəyə görə, burada dörd nəfərin fərdi olaraq basdırıldığı müəyyən edilmişdir. Şuşa şəhərinin ermənilər tərəfindən işğaldan sonra Şuşa həbsxanası azərbaycanlı əsir və girovların saxlanması, onlara qarşı çoxsaylı cinayətlərin törədildiyi bir məkan olub", - deyən Eldar Səmədov qeyd edib ki, araşdırmalara görə, Şuşa həbsxanasında 360 azərbaycanlı əsir girov saxlanılıb. Onlardan 216-sı Dövlət Komissiyasının fəaliyyəti nəticəsində əsir girovluqdan azad olunub, digərlərinin taleyi isə məlum deyil. Burada tapılan insan qalıqları da göstərir ki, həbsxanada qalan şəxslərə qarşı qəddarlıq və qeyri-insani əməllər törədilib. Şuşada kütləvi məzarlıqlarla bağlı axtarış işləri davam etdiriləcək.

Şuşada kütləvi məzarlıq aşkarlanıb

Azərbaycan işğaldan azad edilən Şuşa şəhərində kütləvi məzarlıq aşkar edilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, kütləvi məzarlıq Şuşa həbsxanasının ərazisində tapılıb.

Bu bir daha onu göstərir ki, Şuşa həbsxanasında azərbaycanlılar qanunsuz saxlanılıb və onlara ağır işğəncələr verilib, orada amansız zorakılıqlar törədilib. Aşkarlanan bu məzarlıq da həmin hadisələrin bariz nümunəsidir.

4 İyun Beynəlxalq Aqressiya Qurbanı olan Uşaqlar Günüdür

Sevincdən, səadətdən məhrum edilən məsumlar

Bu gün dünya ölkələri Beynəlxalq Aqressiya Qurbanı olan Uşaqlar Günü kimi qeyd edir. Həmin gün dünyanın müharibə adlı fəlakətinin, dəhşətli bələsinin günahsız qurbanları anılır. Birləşmiş Millətlər Təşkilatının (BMT) Baş Assambleyası 1982-ci il avqustun 19-da Fələstin məsələsi üzrə xüsusi sessiyasında aqressiya və təcavüzün qurbanı olan günahsız uşaqların xatirəsini iyunun 4-ü Beynəlxalq Aqressiya Qurbanı olan Uşaqlar Günü kimi anmağı qərara alıb. BMT bu əlamətdar günü təsis etməklə müharibələrdə uşaqların da həlak olduqlarını diqqətə çatdırıb.

4 İyun - Beynəlxalq Aqressiya Qurbanı olan Uşaqlar Günüdür. Əsas məqsədi dünyanın fiziki zorakılığa, mənəvi-psixoloji və ruhi təsirə məruz qalan bütün uşaqların ağrılarına və əzablarına hiss etməkdir.

Müharibə adlı fəlakətin günahsız qurbanları

Dünyanın harasında olursa-olsunlar, rəngləri, görünüşləri fərqlənə belə, arzuları, istəkləri eynidir. Onları sevindirmək çox asandır. Ona görə ki, istəkləri, ummaqaları böyük deyil. Bir xoş təbəssüm, məhrəbən baxışdan bəxtiyar ola bilərlər. Ağcaq bəylikdən başqa onları öz məkrli oyunlarının, bitib-tükənməyən təmənnələrinin qurbanlarına çevirirlər. Uşaqlar ömürlərinin sevgiyə, qayğıya daha çox ehtiyac duyduqları çağırılarda müharibə adlı fəlakətə üzlaşırlar, sevincləri, gülüşləri əllərindən alınır. Azərbaycanca qarşı XX əsrin sonlarından yenidən torpaq iddiası adı altında tərxiyəyə başlayan erməni cəlladları da neçə-neçə günahsız uşağın həyatına son qoydu. Birinci Qarabağ müharibəsi illərində ümumilikdə 200-ə yaxın azərbaycanlı uşaq qətlə yetirildi. Təkcə Xocalı soyqırımı zamanı işğalçı ermənilər tərəfindən 63 uşaq öldürüldü. 25 uşaq hər iki valideynini, 130-u isə bir valideynini itirdi.

Birinci Qarabağ müharibəsi zamanı əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş Azərbaycan vətəndaşları arasında uşaqlar da az olmadı. Əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş vətəndaşlarla əlaqədar Dövlət Komissiyasının məlumatına əsasən, Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzü nəticəsində Birinci Qarabağ müharibəsində 3890 nəfər itkin düşmüş şəxs kimi qeydiyyata alınıb. Rəsmi qeydiyyata alınmış itkinlərin 71 nəfəri uşaqlardır.

Ermənistan bu uşaqların saxlanması faktını beynəlxalq təşkilatlardan gizlədib, onların sonrakı taleyi barədə məlumat verməyib.

Birinci Qarabağ müharibəsindən sonra Ermənistanın əsir və girovluqdan azad edilmiş mülki şəxslərin 224-u uşaqlar idi.

Uşaq qatilləri olan ermənilər 1994-cü il mayın 12-də atəşkəs barədə protokol imzalandıqdan sonra da qəddar əməllərindən əl çəkəmədilər. Azərbaycanlı uşaqların həyatına son qoymaq üçün hər vasitədən istifadə etdilər. Qarqar və Törtər çayları ilə mina axırdılar. Ən dəhşətli oyuncaqlara partlayıcı bağlamaqla uşaqları qurban seçirdilər. Tovuz rayonunun Əlibaylı kəndində 13 yaşlı Aygün Zireddin qızı Şahmalıyeva da 2011-ci il iyulun 14-də bu cür erməni vəhşiliyinin qurbanı oldu. Bu faciədən bir neçə il qabaq da həmin ərazidə Ermənistan tərəfindən çaya buraxılan oyuncağı götürərkən partlayış baş verdi, iki azyaşlı azərbaycanlı uşaqdan biri eynən Aygün Şahmalıyeva kimi oyuncaq partlaması nəticəsində həlak oldu, biri isə yaralandı.

Ermənistan silahlı qüvvələri 2011-ci il martın 8-də Ağdam rayonunun Orta Qərvənd kəndində, öz evlərinin həyətində dostları ilə oynayan 9 yaşlı Fərid Bədəlovu snayperlə hədəfə alaraq qətlə yetirdilər.

2017-ci il iyulun 4-də Füzuli rayonu Alxanlı qəsəbəsində 14 aylıq Zəhra Quliyeva nənəsi Sahi

bə Quliyeva ilə birgə Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən açılan atəşlər nəticəsində şəhid oldular. Atəşlərdən dövründə 34 azərbaycanlı uşaq erməni terrorunun qurbanı oldu. Onlardan 14-ü şəhid oldu, 20-si yaralandı. Faktlar ermənilərin uşaq qatili olduğunu təsdiq etmişdir. Azərbaycan beynəlxalq ictimaiyyətdən münasibətini həllində ədalətli mövqə tələbi cavabız qaldırır. ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri başda olmaqla, beynəlxalq təşkilatların tədbir görməməsi, laqeyd münasibəti nəticəsində Ermənistan bütün dünyanın gözü qarşısında vandalizm aktları törətməkdə davam edir.

Ermənistanın növbəti tərxiyə nəticəsində 2020-ci il sentyabrın 27-də başlayan İkinci Qarabağ müharibəsində də günahsız uşaqlar şəhid oldular. Ermənistan silahlı qüvvələri döyüş bölgələrində uzaqlarda yerləşən mülki əhəlinin yaşayış yerlərini iriçaplı silahlardan atəşə tutdular. Azərbaycanın Tovuz, Gəncə, Bərdə, Tərtər, Mingəçevir şəhərlərinin Ermənistan ərazisindən raket atəşinə tutulması nəticəsində həlak olanların arasında xeyli azyaşlı vardı. Neçə-neçə uşaq isə ya bir, ya da hər iki valideynini, digər yaxın qohumlarını itirdi, atəş nəticəsində uçmuş evlərinin dağntıları altında qalaraq ağır xəsarət aldılar.

Gülüşləri əllərindən alınan uşaqlar

İkinci Qarabağ müharibəsində Azərbaycanın şəhid olan əsgər və hərbi qulluqlarının əksəriyyəti gənc idi. Çoxu yeni ata olmuşdu. Müharibə minlərlə azərbaycanlı uşağı atasız qoydu. 102 körpə isə ataları şəhid olduqdan sonra doğuldu...

Dünyanın ayrı-ayrı ölkələrində müxtəlif siyasi səbəblərdən törədilən müharibələr uşaqların həyatına iztirab gətirir. Beynəlxalq Qırımlı Xaç Komitəsinin və Beynəlxalq Qızıl Aypara Cəmiyyətinin məlumatlarına əsasən, yalnız 2011-ci ildən başlayaraq Suriyada minlərlə uşaq öldürüldü. Hazırda Ukraynada davam edən müharibədə də günahsız uşaqlar şəhid olurlar.

Müxtəlif ölkələrdə hər il minlərlə uşaq minaya düşərək həyatını və ya sağlamlığını itirir. Dünyada 70-dən çox ölkədə 60 milyondan çox minanın basdırıldığı məlum olub. Onların da əsas qurbanları uşaq və yeniyetmələrdir.

Uşaqları uşaqlıq dövrünün sevincindən məhrum edən bəzən də ailədəxili problemlər olur. Boşanmaların ağrısını da ən çox onlar çəkirlər. Uşaqlarını çox sevdiyənlər, onların yolunda hətta canlarından belə keçməyə hazır olduqlarını düşünən valideynlər və digər yaxın qohumlar yaratdıqları yersiz söz-söhbətlərlə, dava-dalaşlarla onların həyata inamlarını qıraraq, yaşamaq sevincini əllərindən aldıqlarının, bir sözlə, uşaqlıqlarından məhrum etdiklərinin fərqinə belə varmırlar.

*Zəhra FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"*

«AZƏRBAYCAN» qəzetinin 1918-ci il 16 dekabr (Bazar ertəsi günü) tarixi 66-cı nömrəsinin ADA Universitetinin dəstəyi ilə transferasiyası

AZƏRBAYCAN

Düşənbə, 12 rabiülvəval səna 1337.
16 kanuni-əvvəl səna 1918.Gündəlik siyasi, ictimai, ədəbi,
iqtisadi türk qəzetəsidirMəhəlli-idarə:
Bakı, Vorontsovski və Qubernski
küçələrin künçündə 4 nömrəli evdə
"Azərbaycan" idarəsi.

Telefon nömrə: 39-60.

Tək nüsxəsi 70 qəpik.

Türk və islamlığa müfid məqalələrə
səhifələrimiz açıqdır.

Dərc olunmayan övraq iadə edilməz.

Dərc edilən məqalatın mükafatını
idarə təyin edir.Abunə şəraiti:
Yanvarın birinədək Bakı üçün 24,
başqa şəhərlərə 35 rublədir.
Bir aylığı Bakıda 12,
başqa şəhərlərdə 19 rublədir.Elan fiatı: satrı 3 rublə. Karratla gedən
elənlər üçün güzəşt edilir.İXTAR
[XƏBƏRDARLIQ]

Bu gün eydi-mövludi-nəbi [Peyğəmbərin mövludu bayramı] münasibətilə idarə və mətbəamız tətil etdiyindən, növbəti nömrəmizin çahərsənba [çarşənbə] günü kanuni-əvvəl [dekabrın] 18-də çıxacağı ixtar edirik.

EYDİ-MÖVLUD
[MÖVLUD BAYRAMI]

Bu gün fəxri-kainat peyğəmbəri-zışanımız [kainatın fəxri olan şanlı Peyğəmbərimiz] Məhəmməd səlavatullahın yövni-mövlud bayramı münasibətilə ümum türk və islam qardaşlarımızı təbrik və təhniyət edib, bu böyük bayramın azad Azərbaycanda azad və sərbəst bir surətdə icrasından və eydi-mübarək ümum Azərbaycan islami arasında ittihad və ittifaqla bir gündə bayram edilməsindən naşi [ötrü] qəlbimizdəki sürür [sevinc] və məmnuyyətin elan və izharını qardaşlarımızı bəyanla, onların da bu şadlıqda bizimlə şərik olmalarına əminik.

Bəşəriyyətin on milyonlar qurban verdikdən, minlərcə ən müqtədir cavanlarını və mütəfəkkirlərini guşeyi-inzivada [tənah guşələrdə] və soyuq dondurmalarla çürütükdən, dünyanın ən mədəni və məmur [abad] yerlərini xarabazərə döndərdikdən sonra ancaq qanla ataş içində boğularaq son ümid olmaq üzrə imdi ancaq xayalından keçirdiyi "bəynəlmiləl üxüvvət" [qardaşlıq] və "cəmiyyəti-əqvam" [millətlər cəmiyyəti, millətlər ittifaqı] əsaslarını hələ on üç əsr bundan əvvəl, o vücdü-mübarək tərəfindən quru şüur kimi deyil, haqiqi həyatı əsaslar üzərində elan və təbşir edildiyini [muştuluqlandığını]; hələ on üç əsr əvvəl bəynəlmiləliyyəti qayəsində təcridlə qədəm qoymaqla islam bəynəlmiləliyyəti yolunda təşəbbüslərini bu uğurda cənub-qərbi Avropadan başlması bütün cənubi Avropa, şimali Afrika, qərbi və cənubi Asiyani bir bayraq altına toplayaraq, hürriyyəti-şəxsiyyə [şəxsi azadlıq], məsuniyyəti-mülkiyyə [mülkiyyət toxunulmazlığı], üxüvvəti-milal [millətlərin qardaşlığı], müsavati-hüquq [hüquq bərabərliyi] və ədaləti-qanun [qanunun ədaləti] əsası ilə birləşdirmiş olduğunu, millətdaş və dindəşlarımız böyük bayramda xatırlamalı və həmişəkindən və hər şeydən ziyadə bu gün möhtac olduğumuz ittihad [birlik] və ittifaq binasını qoymalıdır.

AZAD BAYRAM

Bugünkü eydi-mövludumuzun Azərbaycan türk və islamlı tarixində xüsusi bir səhifə işğal etməsi bədihdir [aydındır].

Bundan əvvəl bu cürə məsəd günlərimizə və bayramlarımızı başqa bir şəkil, başqa bir rəng içində keçirirdik. Xüsusən, Azərbaycanımızın paytaxtı olan Bakıda böylə əziz və məsud günlərimiz müəyyən bir "rəsmiyyəti" daxilində keçirdi. Şəhərin "tuz"ları "raut" [ziyəfat] qayırlardı; yığıllardı "İsmailiyyə" zalına və həməvəqət [dəim] gözləri qapıda oldadı ki, haçan martinovlar və ya müavinləri, məclisi öz hüzlərini ilə müşərəf edəcədik. Martinovun avtomobil qəpiyə gələr-gəlməz "tuz"larımız darhal aşağı şitaban olub [yütyürüb], onu böyük bir ittixarla qolundan tuta-tuta gətirib zəlin ən yuxarı başında aylaşdırırdılar. O da sadiq təbəəsi olan müsəlmanları bayramları münasibətilə təbrik edib rus imperatoru xanadanı şərfinə badənuş oldadı [bada içmədi] və həzirun [iştirakçılar] "urra" qışqırıb Nikolayın əcadından tutmuş məhəlli uğəstək pristavınədək səliğinə qədəh qalxırdılar. Camaatımız arasında dəxi öz milli əməli və qəvələrinə dair mətin, müəyyən bir etiqad olmadığı kimi, böylə ümumi eydi-məsudlarda [sevindici bayramlarda] dəxi tərəddüd və "ikitirəlik" müşahidə edilirdi.

Lakin, bu gün öylə deyil. Bugünkü eydi-mövlud, Parlamənımız zalında icra olunarkən, həzirunu qarşılayan kimdir? Aylı, ulduzlu, mavi, səbz [yaşıl] və al rəngli milli bayrağımızdır.

Azadlığımızın və istiqlaliyyətimizin əlaməti-məxsusus olan Azərbaycan türk və islamların milli bayrağı altında bu gün müstəqil və azad bir millət kimi yaşamağa qədəm qoynan vətəndaşlarımız ictimai edib [yığılıb] Rəsul-əkraminin eydi-mövludunu ittifaq və ittihadla bayram edəcəkdik.

Bu gün "Rusiya müsəlmanları" deyil, bəlkə "Azərbaycan türk və islamlı" birinci dəfə olaraq rus jəndarmalarından qorxmayaraq, öz mövludi-nəbi bayramlarını azad və sərbəstə bir surətdə icra edirlər. Bu gün hər bir türk və islam övladının qəlbində mətin bir etiqad, mətin iman hasil olmuşdur ki, kövkəbi-rahnəuma [yol göstərən ulduz] kimi yeni azad həyata sövq edir.

O məsəd həyatın birinci xoşbəxtliyi Azərbaycan türk-islamlarının bugünkü ittihad və ittifaqıdır.

Azərbaycanlı

AZƏRBAYCAN
MƏCLİSİ-MƏBUSANINDA

Xan Xoyskinin cavabı

Dünkü nömrəmizdə Məclisi-Məbusan Rəisi həzrətlərinin Rəisi-vükəla [Nazirlər Şurasının sədri] Fətəli xan Xoyski həzrətlərinə yazdığı məktubu dərc etmişdik. Xan Xoyski həzrətləri buna cavabən Məclisi-Məbusan Rəisi həzrətləri naminə işbu məktubu göndərmişdir:

"Möhtərəm, Həsən bəy!

Dün tərəfinizdən göndərilən məktubu aldım. Məktubda xəbər verirsiniz ki, mənim millət yolundakı sabiq fəaliyyətimi nəzərə alaraq və Parلمان fraksiyalarının da mənə intixab etmək [seçmək] üçün verdikləri rəyləri mövcübincə [raylərinə əsasən] mən Parلمان indində [nəzəndə] məsul yeni müştərək Kabina təşkilinə davət edilərim. Mənə göstərilən işbu əli etibardan səmimən məmnunam. Faqət, cisman zaifliyimdən naşi [ötrü] işbu məsələni öhdəmə götürməkdən acizəm. Məməfih [buna baxmayaraq], mən daıma millət yolunda lazım gələrsə çalışmağı vəzifəyi-manavilyəmdən ədə [həsab] edəcəyəm. Firsətdən bilistifadə rica edirəm ki, mənim səmimiyyəti və iradətimi [xoş arzularımı] qəbul edəsiniz.

Xan Xoyski"

Gürcü nümayəndəsi Tsaxakayanın nitqi:

Böyük Fransa inqilabı hürriyyəti-şəxsiyyəyi-bəşəriyyə [insanların şəxsi azadlıqları] əsasını elan etmişsə, Böyük Cahan müharibəsi əzilmiş olan bəşəriyyətin aili əqli müsibəti ilə müqəddəs hürriyyəti-şəxsiyyəyi-milliyə [millətlərin şəxsi azadlıqları], təyini-müqədd-dərətə-milliyə əsaslarını meydana atmışdır. Bu gün cavan Azərbaycanın ən yaxşı nümayəndələri həmin hüququ feilan təbrik və öz dövlətinin binasını müntəzəmən qurmaq üçün paytaxtlarında yığışmış olduqları bayram günündə mən gəlmişəm, Azərbaycan Parلمانının möhtərəm əzası [üzvləri], Azərbaycan ərazisində yaşayan gürcülər

namindən mühüm tarixi zamanın hüluu [gəlib çatması] münasibətilə səmimi şadlığımızı bəyan edəm və sizin sıranıza daxil olaraq quruluş işlərində iştirak edəm.

Ümum qonşularla dostana əlaqə, ümum Cümhuriyyət vətəndaşları miyanında [arasında] bilafərqə-məzhəbü millət [din və millət fərqi olmadan] müsavati-hüquq hüsulı [hüquq bərabərliyinin əldə edilməsi], fəhlə və kəndlilərin mənəfiyinə böyük əhəmiyyət vermək üzrə həyatı-daxiliyyəyə aid bir çox məsələlərin həlli, ümumi, müsavi, müstəqim [birbaş], gizli və mütənasib seçki üsulu ilə Məclisi-Müəssisən dəvəti və sairə kimi mühüm məsələlərin həlli qarşısında bulunuruz.

Bütün bu məsələlərin həllində Cümhuriyyətin [in] rəhbəri-müəssisələri [Cümhuriyyət qurumlarının rəhbərləri], gürcü nümayəndələri şəxsinədə haqiqi bir voldaş bulacaqlardır.

Qoy məsuliyyətsiz ənasirin [ünsürünün] ehtimamı [şəyi] ilə hasil olan vəziyyəti bizim fəaliyyətimizə mane olmasın. Haqq bizim fərimizdə olduğuna etiqadla, bütün cahan demokratiyasının haqq və hüquq lehinə səs verəcəyi böyük Avropa məhkəməsinin qərarını rahatla bəkləyəcəyik.

Vətəndaş Parلمان əzası! Mən etiqad edirəm ki, cavan dövlət gəlmimiz qələyənə gəlmiş [çoxub qaynamağa başlamış] beynəlmiləl ehtiras dənizindən salamat keçərək, uca qaldırması olduğu azad Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti bayrağı ilə sahili-nicats [qurtuluş sahilinə] yetişəcəkdir.

Lehler nümayəndəsi Vonsoviçin nitqi:

Leh [polyak] əhalisi namından [əksindən] möhtərəm Parلمان əzası [üzvləri] şəxsinədə ümum Azərbaycan millətlərinin təbrik edirəm. Parlamani Hökumət müəssisəsi və nümayəndəlik sifəti ilə və həmçinin iğtişaş zamanı dövlət quruluşunun ağır yükünü çəkmış olan ümum müəssisələri və əşxası [şəxsləri] təbrik edirəm. Parlamanda pək az miqdərli əhalinin nümayəndəsi olduğumdan və hələ siyasi firqələrin tənasübi-qüvasını [qüvvələr nisbətini] və məqsədlərini aydın təsəvvür etmə-mədiyimdən, Parلمان işlərindəki tərz-i-hərəkətimin bərasində müfəssəl bəyannamə verə bilməyəcəyəm. Faqət öz münasibətəmi müxtəsərən bəyan etməyi lazım biliram.

Azərbaycan Cümhuriyyəti hələ ancaq hüquqi bir sima kəsb etməmiş [aldə etmiş], ictimai-tarixi bir əmri-vəqədir [faktidir]. Binaileyh [ona görə], hər şeydən əvvəl Azərbaycan dövlət müəssisələrinin səlahiyyətini təyin və mütəqabil münasibətini mərubut qılmalıdır [qarşılıqlı münasibətlərini əlaqələndirmək lazımdır]. Parلمان hökumət seçərəkən bütün ümuri-ixtiyarı [bütün işləri, bütün ixtiyarı] deyil, ancaq icra işlərini ona tapşırmaqlı və hökuməti kəndisi hüzurunda məsul tutmalıdır.

Parلمان, hökumət seçərək Məclisi-Müəssisən dəvətinədək qanun vəz'inədən [qanun qoymaqdan] əl çəkərsə, o halda hər tərəfdən hökumətə əl uzadılmaqda və hökumətin məmləkətdə nüfuz və etibara möhtac olduğu bir zamanda Parلمان, hökuməti bu mənəvi nüfuzdan məhrum buraxar.

Dövlət məsələsinin həllinə sürü edərəkən [başlarkən] Parلمان birinci növbədə daxili sülh və müsəlmatlı [səyasi] möhkəmləşdirmək üçün qanun gücünü möhkəmləşdirə bilər. Ən mühüm məsələlərdən birisi da budur ki, qanun və hüququn təmini üçün hər barədə vətəndaşların fəaliyyəti hökumətin müdaxiləsindən təmin etməlidir. Böylə münasibət, şəxsi və ictimai tərəqqinin rəhəndir.

Geniş demokrasi əsaslar üzərində dövlətin ictimai məqsədlərinin feilan icra və hüsuluna [əmələ gəlməsinə] tamamilə həsn-rəğbət bəsləmək və qanun tərəqi [yolu] ilə onları təbdiqinə yardım etmək niyyətinədə olmaqla bərabər, keçirməkdə olduğumuz hadisədən dolayı lazım görürəm ki, bu məqsədlər fəaliyyətinin başlıcası tələqqi edilməsin. Zira hüquq və qanun şəraiti mövcud olmadıqca və hökumət ümuru [işləri] üstündə sinif mübarizəsi gətirdiyi bir zamanda geniş ictimai islahat, dövlət miqyasında icra edilə bilməz və məmləkətdə fəna qüvvələr əhya edə [canlanar].

Son bəz sənalik müharibədə bəşəriyyətin fəthi [qazancı] olan təyini-müqəddəratı-milliyə [milli müqəddəratın təyini] əsası qeyri-müəyyən bir həl olub olub, hər dürlü təbir və təfsir [yozum və izah] imkan verir; faqət, zənnimcə, bu əsas o zaman mədəni bir fəth hesab olunar ki, təyini-müqəddərat haqqı heç bir millətin digərinə hakim olmaması mənasında təfsir edilə. Yəni, böylə təbir edilə [yozulə] ki, hər millət öz ərazisi daxilində yaşayan sair millətlərin də siyasi hüququunu təhdid etməmək [məhdudlaşdırmamaq] şərti ilə kəndi müstəqil siyasi mövcudiyətini yaratmaq haqqına malikdir. Təyini-müqəddərat haqqı ancaq bu mənədə müasir mədəni bəşəriyyətcə məqbul görünür və bu əsas, müstəqil siyasi həyata çalışan millətlər tərəfindən ancaq bu mənədə təbdiq edilə bilər.

Mən inanıram ki, Azərbaycanca əksəriyyəti təşkil edən millət, dövlət işlərində ayrı yolla getməyi, Azərbaycanda yaşayan ümum millətlərlə əl-ələ verərək mütəhəddin [birgə] çalısacaq və haqqı demokrasi və azad bir dövlət yaradaçaqdır. ki, bu dövlət Avropa millətləri əalisinə mehmannə-vəzliqlə [qonaqpərvərliklə] qəbul ediləcəkdir. Azərbaycanda məskun ümum millətləri bir daha təbrik edirəm.

Yəhudi nümayəndəsi Quxmanın nitqi:

Möhtərəm Parلمان əzası! Azərbaycanın bunca böyük günlərində, müstəqillən dövlət quruluşuna başladığı günlərdə 20 min nəfər Bakı yəhudiləri tərəfindən seçilərək Azərbaycan Cümhuriyyətinin müəssisəyi-təşriyyəsinə [qanunverici qurumunu] təbrikə gəldim. Azərbaycan türklərinin haqqı-təyini-müqəddəratı-milliyə [milli müqəddəratın təyin edilməsi haqqı] şüarı altında və doğru anlaşmış mənəfiyi-milliyə əsası ilə ümum dövlət həyatını öz əllərinə almaq uğrundaqı sayları Azərbaycan yəhudiləri qəlbələrində ən qızğın bir həsn-təvəccöh hissi ilə qarşılanacaqdır. Çünki, ümum ələmi-islam həmişə və hər yerdə yəhudilərə nisbətə nainki təhəmmülkarlıq ibraz etmişlərdir [dözüm-lülük nümayiş etdirmişlər], hətta bütün Avropa yəhudilər üzərində Qüruni-vüstanın [Orta əsrlərin] qəna mirası hökəmfərma [hökmran] olduğu bir zamanda gərək vəsi [qəris] ərəb xilafətinin və gərəksə sonra Türkiyədə yəhudilər, geniş təhəmmül-diniyyə [dini dözümlülük, tolerantiya] və mükəmməl hüquqi-siyasiyyə və mülkiyyədən istifadə etmişlərdir.

Əgər, mən desəm ki, müsəlmanların şadlıq və sürürunu [sevincini] hamıdan ziyadə yəhudilər yaxşı anlayırlar, burası sizə mübəligəli görünməsin. Hangi millətdir ki, siyasi-millî hürriyyəti məsələsində yəhudilər qədar qəm və kədər görmüş olsun?! Yəhudi milləti, qəblərinin dərin və məxfi guşələrində 20 əsrdən bəri istiqlali-milliyə arzusunu və qeyb etmiş olduğu sabiq siyasi azadlığı[nın] qəmi atəşin hərərtələ əlovlanırdı və gah xalq üsyanı, gah yüz minlərcə peyrovların [ardıcılıarın] iştirakı ilə müsəvillik hərəkəti və gah da 30 il müddətində sizə kimi süvəsi cəhəyan surətli ilə müxtəlif tərz və şəkildə təzahür edirdi. Sımdı bütün cahana yayılıb da xətə üzündən və əsasız olaraq yersiz xalq və ərazisiz millət hesab olunan yəhudilər, bu gün kəndi tarixi yurdları olan Fəlastində siyasi-millî mərkəz təşkilinə müvəffəq olunsalar, qədimül-əyyamdan [qədim dövrlərdən] kəndlilərinə məxsus ərazidə birgə yaşayan Azərbaycan türklərinin dövlət binası daha möhkəm bir bünövrə üzərində bina olur.

Zənnimcə, böyük tarixi hadisələrdə təsadüfi heç bir ünsür olmayıb, hər şey müəyyən üsul və qanuna təbədir. Bu surətdə, milyonlarca qurban aparmış olan Cahan müharibəsi nəticəsində hər şeydən əvvəl əzliqda qalan millətlərin hürriyyəti hasil olmalıdır. Rusiya inqilabının təbşir etmiş [muştuluqlamış] olduğu təyini-müqəddəratı-milliyə haqqı quru bəşərə [muştuluq] halında qalmayıb, haqiqi rus siyasətinin ən ümdə fəslini təşkil etməlidir. Rusiya ancaq qoşma [federativ] xalq cümhuriyyəti olmaq şərti ilə doğrudan böyük, mütəhədd Rusiya şəklini ala bilər.

Azərbaycan yəhudiləri, xüsusən Cümhuriyyətin müxtəlif nöqtələrində ayrı-ayrı yaşayan yəhudilər etiqad edirlər ki, cavan Parlamanda kəndi hüquqlarına müdəfə [müdafiə] tapacaqlar və hansı tərəfdən olur-olsun bizim hüquq və mənəfiyimizi pozmaq təşəbbüsü rəf [aradan qaldırılacaq] və kökündən qət ediləcəkdir [kəsiləcəkdir]. Ümidvar oluruq ki, dövlət quruluşunda yəhudilər, müsəvillər miyanında müsəvi [bərabərhuquqlular arasında bərabərhuquqlu] vətəndaş mövqeyi tutacaqlardır. Ukrayna, Kırım, Türkiyə və sair müstəqil dövlətlərdə olduğu kimi, Azərbaycanda da ən yaxşı qüvvələrini Azərbaycan dövlət həyatı quruluşuna bəzi [sərf] edəcəklərdir.

Bütün Azərbaycan yəhudilərinin hissirlərinin bəyan etmək üzrə arzu edirəm ki, Nəhayət bulmaqda olan 1918-ci il, Azərbaycan tarixində yeni, parlaq bir dövr açsın və Azərbaycan müstəqil ümumrusiya əalisinə, Rusiya Qoşma [Federativ] Cümhuriyyəinə bərabər qiymət və bərabər hüquqa malik bir üzv kimi daxil olsun.

Ruslar nümayəndəsi Vinqradovun nitqi:

Azərbaycan Məclisi-Millî əzası [üzvü] əfəndilər! Qafqaziya Slav-Rus Cəmiyyəti ələlümdə slavyan, xüsusən rus vətəndaşlarının birləşdirilməsi məqsədini təqib, mədəni-maarif əsaslarına xidmət edərək bəzi Azərbaycan Parلمانına göndərmişdir ki, hər şeydən əvvəl Parlamanda ayrılmaq Rusiya ideyasını müdafiə edək və biz ümum rus əhalisi nümayəndəliyi iddiasında bulunmayaraq ancaq Slav-Rus Cəmiyyəti və onun ətrafına toplaşmış təşkilatın mənəfiyini müdafiəçi sifəti ilə bila-fərq-milliyət [millət fərqi olmaksızın] ümum Azərbaycan əhalisi ilə birgə və dostana bir surətdə işləməyə gəldik.

Böyük dövlətlərin müdhış müharibəsi Müttəfiq dövlətlərin qələbəsi ilə xitampezir oldu [sona çətdi]. Cahan millətləri tərəfindən sadlıqla qarşılanan qəlbimizdə qurultusu ilə bərabər, daha artıq sadlıqla istiqbal edilən [qarşılanan] millətlərin ərayası [canlanması], hürriyyəti və təyini-müqəddərat hüququ əsası araya gəldi. Hələ bu yayınadla alçaq hissirləri əlovlandırıcı işlər namə oldu vətən namusunu kəndi mənəfiyinə satanlar tərəfindən təhqir edilməsi, ayaqlar altına salınması olan Rusiya millətləri hərəkətə gəldilər. Bolşevizmin bütün mədəni və ziyalı əsasları dağıdın qudurmuş key-fəməyşəsi [özbaşnalığı] Bakıda da ümum xilətlərinin təzahür etdirmək təşəbbüsündə bulundu. Faqət böyük təhl, məsələni başqa dürlü hall etdi. Bakıda bolşevizim sındırıldı. Bolşevizmin süqutu ilə əsasv və müsəlmatın [amin-amanlığı] təcdidi [bərpa] və hərə-marcin məshvini təhniyyət [təbrik] etməyə bilməz. İbtida [əvvəla], əsasv və müsəlmat hərisi olan vətəndaş kimi təbrik edirik. Raşid müttəfiqlərimizin qələbəsinə və hüquq və ədalətin müvəffəqiyyətinə inanar rus milləti, türklərin Azərbaycanı işğalını bizi vəvəqətdə bir şey hesab edirdik. Siyasi hadisətin qura bulardılar arasında Müttəfiqlərin qələbəsi nurunu görür, Fransa və Belçika və Beynən-nəhrəyindən zəfər tələbbinin səsinə esidirdik. Müttəfiqlər müzəffəriyyətinə gözləyirdik.

İmanımız bizə nicət verdi. Almaniyadan ayrılış Türkiyə və üzvi üstündə düməmiş Almaniya fəvqəladə bir sürətlə Rusiya ərazisini təxliyyəyə başladılar. İlk üç il zərfində Cahan müharibəsinin bütün ağırlığını omuzunda çəkmış olan Rusiyaya qarşı borcuna sadiq qalan Müttəfiq dövlətlər, Rusiya ərazisinə gəldikdə Rusiyani 1914 sanəsi hüdudu dairəsində – Lehstandan başqa – təcdidi [bərpa etməyə] əzm etmiş olduqlarını bütün cahana elam etdilər [bildirdilər]. Bununla bərabər, millətlərin kəndi müqəddəratını kəndliləri həll etmək haqqına malik olduqlarını da təbşir etdilər [muştuluqladılar].

Slav-Rus Cəmiyyəti xırda millətlərin həyat və fəaliyyətinin əsasını təşkil etməli olan bu hüququ təhniyyət [təbrik] edir və millətlər[i] idarə edən məhəfil [dairələr] demokrasi programı [i] üzərinə çalısalar, məzkur [deyilən] hüququn qövüldən feilə [sözənd işə] gətirilməsinə vər qüvvəsi ilə kömək edəcəkdir.

Buna müvəfiq olaraq Slav-Rus Cəmiyyəti və onun Azərbaycan Parلمانındakı vəkilləri burada məzbur [yuxarıda adı çəkilmiş] programla çalısın hər bir hökumətinə müzahirət [köməklik] göstərəcəklərdir. Böylə bir hökumətin ən birinci vəzifəsi hərə-marcı rəflə [aradan qaldırmaqla], nizam və əsasvı bərpa etməyə çalısacaq.

Hökumət, xalq etimadına məzhər [nail], möhkəm bir sultaya malik olmalıdır. Biz bilirik ki, təəssübkeşlik zəhəri ilə zəhərlənməmiş və rus ruhu, rus mədəniyyətinin qəbul etmiş Rusiya millətləri kəndi səadətleri üçün özlərini Rusiyadan ayırmaq və ayıra bilməkdən naşi [ötrü] deyil, bolşevik Rusiya əhvali-ruhiyyəsi ilə kəndi əhvali-ruhiyyələri arasındaqı əmiq [dərin], əsası [əsası] fərqlərdən dolayı Rusiyadan ayrılırdılar. Onlar, qırımız dəhşət saçan, ziyalıları məhv edən, milli mədəniyyəti və dinləri aydılar altına salmış bolşeviklərə qoşula bilməzdilər və qoşulmamalı idilər. Haqq və əsasv əsasına sadiq olan bu millətlər Rusiyannın təlatümə gəlmiş ehtirasati-siyasiyyə [siyasi ehtiraslar] dənizində adət həyatı adaları təşkil etdilər və kəndi vətənlərində yer tapmayan rus ziyalıları bu adalarda sığınacaq tapdılar.

İstidab zəncirinin ziyalıları tərəfindən qırılmasına, böyük Rusiya millətlərinin onlar tərəfindən azad edildiyinə baxmayaraq, vətənlərində təqib olunan ziyalıları Azərbaycan ərazisində rahat bir sığınacaq buldular. Burasını da qeyd etməyə bilməz ki, vətəndə yoldan əzmş oğullar ali ilə dağıdılan xristian və rus kilsələri Azərbaycanda əvvəlki kimi möhtəşəm və salim bir surətdə qaldı. Biz kiçik millətlərin təyini-müqəddərat hüququunu etiraf etdiyimizi bildirdiyimizdən, məntiqə borcluyuz Ümumrusiya Məclisi-Müəssisəni tərəfindən Rusiya tərz-i-idarəsinin təyini və Müttəfiqlər tərəfindən təsdiqlənəndə Azərbaycanca məhəlli [yerli] millətlər tərəfindən hökuməti-məhəllə [yerli hökumət] təsis və təşkil ixtiyarında da qəbul və təsdiq etməliyik.

Milli Şuraya daxil olmaq biz, Slav-Rus Cəmiyyəti bayrağını uca qaldırıb, xüsusən bila-fərq-millət-məzhəb [millət və din fərqi olmadan] hamı qaçqınların mənəfiyini mühafizə edəcəyik. Azərbaycan dairəsində anarşi olduğu zaman qaçqınlar tərəfindən tərk edilən yerlər və kəndlər bizim fikrimizə azad buraxılıb, qaçqınlar qayıtdıqdan sonra onlara vağuzr edilməlidir [tapşırılmalıdır]. Bununla bərabər, bərabər bir hala düzəlməz xozyasvətə [təsərrüfat] işlərini bərpa etmək üçün haqqı və cəddi tədbirlər ittixaz ediləlidir [tədbirlər götürülməlidir].

Slav-Rus Cəmiyyəti, rus qaçqınlarının öz yerlərinə övdət etmələri [qayıtmaları] üçün bacardıqı tədbirlər görəcəkdir. Qaçqınlar işinin düzəlməsinə kifayətlənməyib və torpaq məsələsinin həllini bizim torpağımızı tək bir sahibi olan Məclisi-Müəssisənə buraxmaqda, biz hökumət fəaliyyətinin torpaqsız və torpağı az olan kəndlilərin torpaqdan təmin edilməsinə döndərilməsinə çalısacağıq. Əhalinin ziraat

və fəllahət [kənd təsərrüfatı və kənd təsərrüfatı sənayesi] ehtiyac-larını və ələlümün sənəat [sənaye] işlərini müdafiə edəcəyik. Sənəatin genişlənməsi üçün hökumət qarək məsai [amək] mühafizəsi əsasında fəhlə qanunlarını həyata tətbiq edib, qəbul və kənar edilmək [işə götürmə və işdən azad etmə] işlərini qaydaya salmaqda bərabər, həyat koalisiyasını təmin etsin.

Camaat qüvvəyi-istehsalıyısının [istehsal gücünün] lazımı bir surətdə təərəqqi etməsi, ancaq onun mədəni yüksəkliyi şəraitində olduğu ana inanıb, biz öz fəaliyyətimiz əsasında ibtidai və ali məktəblər açılmasını qoymuşuq.

Mədəniyyət, millətin ruhani [mənəvi] qüvvəsidir. Biz ruhani qüvvə əsasında millətin məzhəbi tərəfindən qoyulmuş ruhani əsaslarına bilatərəddüd inanırıq. Buna görə də məzhəbi müdafiə və mühafizə edib, onu möhkəmləşdirməyə çalısmaqda bərabər, onu xarab etmək arzusunda olanlarla mübarizədə bulunacağıq.

Müharibə öz qanlı dəhşətlərlə yüzlərcə dul arvad, yetim və zəhmət istedadını itirmiş şikəstlər küçəyə buraxmışdır. Bir çox məşəqqətlərə ducəq olan rus zabitanı [zabitləri] dəxi küçələrdə qalmışdır. Bizim qəsdimiz bunların hamısına müavinət [yardım] etmək olub, bu əsası məqsədlərimizin Azərbaycan camaat surasının köməkliyi ilə vücuda gəlməsinə və bununla məmləkətin başqa millətləri ilə dostluğumuzun daha da möhkəm olacağı ümidini artırır.

Bu möhkəm imanla söylədiyimiz əsasları müqəddəs sanıb əziz və müəzzəm [əzəmətli] Rusiyannın təcdid [bərpa] edəcəyi ümidi ilə biz cürətli bir surətdə cavan Azərbaycanın Milli Şurası divarları arasında bizdən ötrü müqəddəs olan şüarı söyləyirik:

Yaşasın təcdidi-hüquq edilmiş [hüququ bərpa edilmiş] slavliq!
Yaşasın vahid və bölünməz Rusiya!
Yaşasın cavan, azad qardaşımız Azərbaycan!

Üçüncü iclas

Kanuni-əvvəl [dekabrın] 15-i, saat bərdə Həsən bəy Ağayevnin sədarəti ilə açılır.

Məsəli-yövmüyyə [gündəlik məsələlər]:

- Etibarnamə komissiyasının məruzəsi.
- Tərtibat və ləvazim komissiyasının məruzəsi.
- Həyatı-rəuasayı [Rəyasət heyətinə] baş katib intixabı [seçilməsi].
- Büdcə komissiyası intixabı.
- Fəhlə işinə baxacaq komisyən seçkisi.

Etibarnamə [mandat] komissiyası tərəfindən [Məhəmməd] Məhərrəmov məruzə oxuyur. Etibarnamələrdən ancaq bir neçəsi tamamilə təhqiq edilməmiş [arəşdirilməmiş] və tədqiqə möhtac olduğundan, komisyən [təklif edir ki,] qəti surətdə təhqiq edilmiş və tamamilə qanuna müvəfiq olan etibarnamələr təsdiq edilib, yerdə qalanları üçün möhltat verilir. Etibarnaməsi təhqiq edilməli olanlara səs haqqı ilə iştirakları məsələsi uzun mübahisəyə bais olur. Nəhayət, təklif qəbul olunur.

Badəhu [sonra], Tərtibat və ləvazim komissiyası tərəfindən Kazımzadə Abbaszadə maruzə oxuyur. Onun da məruzəsi tamamilə qəbul olunaraq ancaq bayram baxışları üçün təyin edilmiş olan 21 min manatın bəxşis surətli işə deyil, məaşların artırılması, yaxud xəstə-tələnlərə məaş verilmək üzrə buraxılmaq şərhi ilə qəbul olunur.

«AZƏRBAYCAN» qəzetinin 1918-ci il 16 dekabr (Bazar ertəsi günü) tarixli 66-cı nömrəsinin ADA Universitetinin dəstəyi ilə transferasiyası

Özgə millətlər məsələsində – ruslaşdırmaq, Qoşqular məsələsində – adavat.

Amma bizim Parlamentin sağ cinahında yerləşən “İttihad” partiyası, bəyannaməsinə görə o qədər hürrəndiş [zadə fikirlil], o qədər azadlı-dost [azadlıq sevar] və o qədər demokratikdir ki, “Duma”nın solunun solunda da oturmağa layiqdir.

“İttihad” fraksiyasının Parlamentimizin sağ tərəfinə meyil-məhəbbəti o dərəcədədir ki, doktor cənabları öz nitqini Məclisin sağ kürsüsündən deməkdə daxi israr edib, sadr cənabları ilə də bir bala-ca mübahisəyə girdi.

Qarabəy cənabları fraksiyalarının vətən və millət yolunda nəyi və niyə müdafiə edəcaqlarını bir-bir sayarkən, əzclümlə [o cümlədən] “möhtərəm Rusiya demokratiyasının əli ilə qazanılmış və bizə əhsan edilmiş qənimətlərdən” danışdı.

O gündən bəri fikirdəyəm ki, görəsən o “qənimətlər” ki, möhtərəm rus demokratiyasından bizə “əhsan” edilibdir, hansı qənimətləridir ki, bizim ondan xəbərimiz yoxdur?

Balkə bizim “əhsan” payımızı özgələ yeriyibdir ki, bizə çat-mayıbdır!

Mənim yaxşı yadımdadır ki, möhtərəm rus demokratiyasının əli ilə qazanılan “qənimətlər” hürriyətlər idi və bu da yaxşı yadımdadır ki, o “qənimətlərdən” bizə nəinki “əhsan” etmədilər, hətta Nikolay zamanından bəri “dilançı payı” olmaq üzrə alimizdə qalan “qənimətləri” də geri almaq istədilər və burası da yadımdan çıxmayıbdır ki, (gərək doktorun da yadında olsun) ağzımız açılıb söz demək istə-dikdə möhtərəm rus demokratiyası naminə iş görən həriflər başımıza ele qapazlar salmağa başladı ki, yerimizi, yurdumuzu da qapaz vurularına qoyub haramız bir diyərə qaçmağı səhə bildik [xilası bunda gördük]. Sonrası hər kəsə məlumdur. Təkrara hacət yoxdur.

Ancaq bunu yetirmək istəyirəm ki, doğrudur, rus demokratiyası qan töküüb, baş yarıb, rus istibadından qənimətli aldı. Biz dəxi qənimətlərdən payımıza düşsən hissədən almaq üçün qan da tökdük, can da verdik, baş da yarıdıq. Böylə olan surətdə o “əhsan” hansı əhsandır, hansı “qəniməti” bizə “əhsan” verdi?

Qənimətdən məqsəd hürriyət isə, haqq isə biz ona malik olmaq üçün “əhsan” almadıq. Balkə, on mirlərcə can qurban verdik, çaylar-ca qan axıtdıq!

Ola bilər ki, “bizə əhsan edildi” kimi təbirlərdən bir parə sadfərənqlər [sədələvhlər] xoşlana bilər. Lakin, dəyərmi ki, bir taqım adamların xoşlanmaq xatirəsi üçün şahidi-hürriyət olanlarımızın ruhunu incidək? Məncə dəyməz!

Üzeyir

BAKIDA XALQ MƏKTƏBİ MÜDİRLƏRİNİN YİĞİNCAĞI

- 1 -

İki gündür ki, Azərbaycan camaat məktəblərinin müdirləri Maarif Nazarəti dəvəti ilə Bakıya yığılıb, məkatib [məktəblər] məsələləri müzakirəsi ilə məşğuldurlar. Bu, bir ağır vəzifədir. Çünki məktəblərimizin halı çox pərişan olduğu üçün də, müalicəyə möhtac bir çox dərsləri vardır. Məhəllimüzakirəyə qoyulacaq [müzakirəyə çıxarılması] o qədər məsələlər vardır ki, yığıncağın müddəti tamən bir il də çəksə, bunların öhdəsindən gələ bilməz. Lakin bu məsələlərin əsas və təməli, zənnimcə, üsuli-təlim və tədris dairələrindən gərək olsun. (Yığıncağın süğülü [iş] və proqramı barəsində qəzetlərdə hələ bir şey görülmədi.)

Rus məktəblərində üsuli-təlim və tədris məsələləri çoxdan həll olunmuş və tərtibə düşmüş işlərdən sayıldıqı halda, bu gün Azərbaycan məktəblərinin yenidən və ətraflıca bir surətdə tədqiq və təhqiq təriqi [üsul] ilə müzakirəyə və həllə ehtiyacı vardır. İştə, təlim və tədris işlərinə əl vurularsa, bundan qabaq “dil və yazı” müşkülətinə düçar olmas bədihidir [aydındır].

Bu gün Azərbaycanda işlənən türk lisanının şərq şivəsi, təlimə yarar və əlverişli bir maddə olmadığını tamam elm əhəllərimiz bilir. Bu bəlayə bir Azərbaycan şivəsi deyil, tamam türkcələrimiz mübtəladir. Bu bəla, tarixi bir bələdir ki, bəbalərimizin qəfiət və xəta-larından bu gün bizim başımıza gəlir!

Əhli-xibrənin [mütəxəssislərin] məlumu olduğu üzrə türk lisanı “əhəng” adlı bir qanuna malikdir ki, həmin qanun heç bir dilə müəyyəsər deyil. Bəbalərimiz dilimizə uyuşmayan bir çox arəb və fərs kəlmələrini, hətta bütün ibrələrini fəvç-fəvç [axın-axın] türkcəmizə dolduraraq, gözəlcə əhəng qanunumuz da xırpaladılar. Zətən bugünkü türkcəni bilmək üçün türk, fərs və arəb sərf və nəhvələrinə [qrammatikalarına] dara olmaq [vəqif olmaq, bilmək] lazim gəlir. İştə, əsrimizdə öylə tayfa yoxdur ki, öz dilini öyrənmək üçün üç dilin qəvaidinə [qaydalarına] möhtac olsun.

İmdi bu dili təlim edən müəllimlərin halı mülahizə olunsun, çəkdiyi zəhmətlər nəzərə alınsın ki, biçarələr nə məşəqqətə düşər olmuşlar. Burada bir məsələ tövild edir [meydana çıxır]: xalq məktəbləri müdirliyi türkcəmizi islah etməyə müvəzzəfdirlərim [borc-ludurları]?

– Əlbəttə müvəzzəf deyildirlər. Zira, sair millətlər dillərini islah etmək üçün əsrlərcə çalışmışlar, ədəbiyyat yaratmışlar. Dillərinə uyğun qanunları qəbul və uyğun olmayanları da rədd etmişlərdir. Türkcəmizi islah etmək üçün müdirlər yığıncağına deyil, ilə-ma [alim-lər] və üdəba [adəbiyyatçılar] ictimalarına ehtiyacımız vardır ki, həman türk ələminin hər cəhətindən dəvət olunmuş mütəxəssisləri icti-mə qurub, dilin islahı üçün proqram tərtibi ilə çərələr arasinlər. İştə bu məsələ həll oluncaya qədər, müəllimlərimiz dil müşkülətinə qat-laşıb, ənvai-müsbətinə [müxtəlif çətinliklərinə] davam gətirmə-lidirlər.

Qərb və şərq türkcələrində bəzi islahat əmələ gəlmişdir. Hələlik bu islahata kifayət etməlidir. Lakin maarif dairələrimiz də bir qədər səy və kuşış etməlidir [çalışmalıdır] ki, gələcəkdə dil islahı üçün bir üləmə və üdəba ictiməsi yapsın.

Yazı məsələsinə gəldikdə; bunun müşküləti daha artıqdır. Ərəb hürufatı [hərfləri] türk dilinə heç də əlverişli deyil. Ərəb hürufatının bir çoxu dilimizdə lazim olmadıqı kimi, bəzi hürufatın da artılmasına ehtiyacımız vardır.

Ələlxüsus mətbəəçiliyə müğayir [zidd] hərəkələrin bu gün heç bir lüzumiyəti yoxdur. Əlifba islahatı da yənə mütəxəssislər icti-mələrində məhəlli-müzakirəyə qoyulasdır. Ya gərək əlifba tamən dəyişilsin, ya da bəzi hərflərin artması və əksilməsi ilə bərabər, imdi-ki əlifbamız türk dilinə uyğun bir hala salınsın. İmdiki əlifba kitabçalarımız bir qədər islah olunmuşlarsa da, yənə arzu oluncacaq əməldən uzaqdır-lər.

Bəs [dəməli], dil və yazı müşküləti hələ aramızda davam edəcaqdır. Müəllimlərimiz bu müşkülətə qatlaşıb, islahatına qədər sabatı-qədəm [dözüm, iradə] və mətanət göstərməlidirlər. Böylə olan surətdə dil və yazı məsələləri hələlik müdirlər yığıncağında məhəlli-müzakirəyə qoyulmayacaq, ancaq bunların təlim və tədrisinə dair ümumə fayda göstərəcək bir məruzə, ya bir layihə oxunmuş olarsa,

bunun mətbuat vasitəsi ilə intişarı [yayılməsi] mənəfdəndən xali [məhrum] deyildir.

Bugünkü məqalə də möhtərəm müdirlərimizə üsuli-təlim və tərbiiyə dair rəhbərlik, yol göstərməlik deyil, balkə buna dair bəzi şeylərin yadavərliyidir [yada salınmasıdır]. Bu yadavərlikdən bəziləri Baş komandanı Nikolay Nikolayevičdir. Onun ərkani-hərbi [qərgəhli] Kantemirovkadadır. Şayiata [şayiələrə] görə, bu yaxın zamanda Denikin əsgərlərinin birinci dəstəsi gözəlir.

Qabaqca bunu iqrar etməliyəm ki, müəllimlərin əmri-maəsi [dolanacağı] təmin olmayınca, burada zikr olunacaq təkliflərimin də heç biri başa gəlməyəcəkdir. Zira bu təkliflərin hüsulu müəllimlərdən asılıdır. Müəllimlərin güzəranı ağır keçərsə, ya müəllimliyi atıb ayrı bir sənət dalınca gedər, ya da müəllimliklə bərabər sair bir məşğuliyət aramağa məcbur olar. Bunların hansı olur-olsun, məktəbin tənəzzülü-nə bəisdir. Birinci ittifaqda [haldə] da məktəblərimiz müəllimsiz qalar. İkinci ittifaqda da, yəni müəllim vaxtını başqa işlərə sarf edərsə, mək-təb tənəzzül tapıb axırda qapanar.

Köhnə rus hökumətinin müəllimlərə az məvəcib təyininin siyasi bir cəhəti var idi ki, layiq və qabil müəllimlər məvəcibin azlığına görə müəllimlikdən fərar etsinlər, ta ki, avam camaatla bunların əlaqəsi kəsilsin. Odur ki, qabiliyyətli müəllimlər kənddən şəhərə qaçdırlar. Qabiliyyətsizləri isə az məvəciblə kənddə məşğul olmağa məcbur olurdular. İştə, qabiliyyətli müəllimləri kənddən kənar etməklə avam camaatın gözü pərdəli və avam yaşaması davam edirdi.

Bu gün öylə mənhus siyasətlərə daha ehtiyac qalmamışdır. Bundan sonra bərkəs [əksinə] çalışmalıdır ki, zəkavat və qabiliyyət sahibləri daha kəndə gedib avam camaatımız, sairlərin avamından daha geri qalmış camaatımızı, ayıtsınlar, nurlandırınlar; sairlərin də mənzilinə [səviyyəsinə] çatdırınsınlar.

İştə, bu nöqteyi-nəzarətlə müdirlərə qabil müəllimlər lazımsa, onların birinci tələbləri məvəciblərin artması gərək olsun. Müəllimlərin əmri-maəsi təmin olunarsa, məşğuliyətləri də o dərəcədə artıq olacaqdır. Ondan sonra kəndə getmək arzusunda bulunan həvəsliyərimiz də az olmaz. Bu birinci məsələ.

Keçək o biri məsələlərə! Təcrübə bunu göstərir ki, şəhərlərdən uzaq və dəmiryollarından kənar kəndlərdəki müəllimlər qəzetə, jurnal, teatro və kitabxana və sair ülum [elm] və maarif vasitələrindən [vasitələrindən] məhrum qaldıqları üçün mühtəba qaplanıb, müruri-zaman ilə [vaxt keçdikcə] avamlaşdır, aldıqları məlumatın üstünə gəlmədiyi üçün yavaş-yavaş unudurlar. Fəaliyyət kəşalıb və axırda da həvəs və zövq tərklə olub gedir. Bunun nəticəsi tutuvarı [tutuquşuvarı] bir müəllimlik ki, avtomat makinası kimi tutduğunu, qıldığını bilməz bir sənətkar... Məlumdur ki, böylə müəllimin olmağında olmamağı yaxşıdır.

Lakin, bu müəllimi böylə hala salan yənə köhnə hökumət idi. 32 manat məvəcib təyini ilə biçərə müəllimi hər elmi və fənni məşğələlərdən məhrum buraxırdı. Qəzetə yox, kitab yox, jurnal yox və bu az məvəcibə biçərə nə yapsın?

Bu gün həmin köhnə hökumətin məsləhinə Azərbaycan Hökuməti də peyrvai olarsa [onun ardınca gedərsə], vəy bizim kənd məktəblərimizin halına.

Yuxarıda zikr etdiyim elmi məşğələlər yalnız qəzetə və jurnallar-dən ibarət olmayıb, bunun bir çox faydalı cəhətləri vardır ki, səyahət etmək, əksəndəzlik [fotoqrafliq], zənbil hörmək, üzgüçülük və sanəyye-nəfisə [incəsənət] kimi aqsamı [şöbələri, növləri] hədsiz və hesabsızdır. Bunların hangisi qəbul və hangisini rədd etməliyiz? *Fərhad Ağazadə*

MÖVLUDİ-HƏZRƏTİ-FƏXRİ-KAİNAT MÜNASİBƏTİLƏ

Dünyaya qoydu çün qədəmin fəxri-kainat

Alam dəyişdi, başladı an təzə bir hayat.

Rix göstərib sipahi-ülum eylədi qiyam,

Sultani-cəhl şədsəri-heyrətdə qaldı mat.

Bir xalığın vücudu sübut oldu ələmə,

Tərk oldu bütlər, əskiləşib cümlə Üzzü Lat.

Dəryayi-cəhlü zülmədə mağrur ikon həman

Kəşti-şikəstəgana əsib sürteyi-nicat

Az bir zamanda qapladı əfaqi nuri-həqq

Ey nuri-həqq, zati-ilaha olan sifət.

Ya şah-i-ənbiya, edəməm vəsf halını

Naqış nə tövr şərh edə bilsin kamalını?!

Ya eyyühər-rəsul, aya miri-ətqiya,

Ya eyyühən-nəbiyy və ya xatmi-ənbiya,

Təkvini-kainata vücudun olub səbəb,

Şəmsi-şümusi-ələmə nurun verib ziya.

Əlbəttə sənəns Adəmə “Əsmə”ni öyrədən

Ey alim, ey müəllimi-qanuni-kibriya!

Gər olmasaydı zati-şərifin bəşər-ara

Olmazdı sidqü mərifəti rə’fəti həya

Şanında bizcə hər nə yazılısa ziyadədir,

“Lövlək” qövli-Həqqi kifayət deyilmi ya?

Ya şah-i-ənbiya, edəməm vəsf halını

Naqış nə tövr şərh edə bilsin kamalını?!

Şər’i-şərifin ilə əyə ayət-i-mübin

Can ayrı, dil bir oldu zamanında müslimin.

Sidqü vəfa, şücaət ilə öldü həmcəlis

Mehri-məhəbbət ilə dolub qəbli-möhtədin

Hübbül-vətən nə olduğunu cümlə dərk edib,

Naqqəşvar naqş qılıb etdi naqqəsin.

Eyvani-bürçi-rüf’ət-i-İslama ol səbət

Heç bir kəmənd ilışmədi, hər atı müşrikin.

Ya şah-i-ənbiya, edəməm vəsf halını,

Naqış nə tövr şərh edə bilsin kamalını?!

Sənəns övdimiz bizim, ey şah-i-tacdar,

Tofma qalaq bu gündə, belə xər, dillifgar

Tufani-bəhri-qəmdə üzür nurdan həyat,

Gəl bir xilas qıl bizl, ey Nuh-i-nəman

Şər’i-şərifə baxmayaraq etdik infikak

Oldur ki, oldu çəşmimizə tərzi ruzigar.

Dəsti-təəyyüdü ilə müəyyəd qıl ümmətin

Ver cami-elm, rəf’ ola bu nəş’eyi-xumar.

Bədr, çağır haraya o dəryayı-rəhməti

Tök əşki-xunfəşanı üzə, ağla zar-zar.

Ya şah-i-ənbiya, edəməm vəsf halını

Naqış nə tövr şərh edə bilsin kamalını?!

14.12.34, *Keşlə*

Seyidzadə Badrəddin

TELEQRAF XƏBƏRLƏRİ

Gürcü Teleqraf Acentəliyindən

Kanuni-əvvəlin [dekabrın] 8-də Voronejdən xəbər verirlər ki, kəş-fiyat xəbərlərinə görə cənub cəbhəsinin kazak əğqvardiya dəstələri Baş komandanı Nikolay Nikolayevičdir. Onun ərkani-hərbi [qərgəhli] Kantemirovkadadır. Şayiata [şayiələrə] görə, bu yaxın zamanda Denikin əsgərlərinin birinci dəstəsi gözəlir.

Ukraynada

- Kanuni-əvvəlin [yanvarın] 9-da Moskvadan teleqraf edirlər ki, Xarkov əhvalı xeyli ciddidir. Məhəlli [yerli] bolşeviklər, alman məmurları tərəfindən bilamümaniat [mənəəsiz] şiddətli və aşkar bir surətdə təşkilat yapaqdadırlar. Xarkovda bolşeviklər qəzetə nəşr edirlər. Bolşeviklər firqəsinə aşkarə bir surətdə daxil olurlar. Alman əsgərləri təcili surətdə hər bir şeylərinə satıb getməyə hazırlaşdır.

- Kanuni-əvvəlin 8-də Karnakondan teleqraf edirlər ki, “Tayms” qəzetəsinin Paris müxabirinin verdiyi məlumata görə, sühl əqd edilmiş [bağlanmış] üçün üç çərəyan vardır. Birincisi konfransdır ki, kanuni-əvvəlin axırlarında işlərinı qurtaracaqdır. Mart və ya nisan [aprel] aylarında hamı müttəfiq məmləkətlərin ümumi Sühl Konfransı başlanacaqdır. Bunlardan sonra da, Müttəfiq və həmçinin düşmən dövlətlərin ümumi konqresi vəqə olacaqdır [baş tutacaqdır].

VÜKƏLA ŞURASINDA [NAZİRLƏR KABİNETİNDƏ]

Kanuni-əvvəlin [dekabrın] 12-də

Vükəla Şurası Sədri həzrətlərinin Müttəfiqlərə neft vermək barəsindəki məruzəsindən sonra qət edilmişdir ki:

Ticarət və Sənaye Nazarətinə Müttəfiqlərin neft barəsindəki təkliflərinə qəbul ilə lazımi tədarib ittixaz etməsi [tədbirlər gərməsi] təşrihsin. Neft, dövlətə məxsus ehtiyatdan veriləcəkdir. Neftin hesabını Maliyyə, Ticarət və Sənaye Nazarətə nümayəndələri, Neftçilər İttifaqı və Müttəfiqlər komandası nümayəndələrindən mütəşəkkil bir heyət saxlamalıdır. Fövqə məzkur [yuxarıda deyilən] komisiyən təşkilı Ticarət və Sənaye naziri həzrətlərinə mühəvvəl edilmişdir [təşrihsin].

13 kanuni-əvvəl

Türük və Məabir [Nəqliyyat və Rabitə] naziri həzrətlərinin dəmiryolları xidmətçiləri üçün ərzaq almaqdan ötrü para təxsis [ayrılması] barəsindəki məruzəsindən sonra qət edilmişdir ki, Ərzaq Nazarətinə müraciətən Azərbaycan dəmiryolları xidmətçilərinə ərzaq almaq üçün Türük və Məabir Nazarətinə bir milyon manat borc verilməsi təşrihsin.

Post və Teleqraf naziri həzrətlərinin məruzəsinə görə, Ərzaq Nazarətinə Müraciətdən post və teleqraf xidmətçilərinə ərzaq almaq və ərzaq təşkilatı yarmaq üçün 100 min rublə borc pul təxsis edilmişdir [təşrihsin].

DAĞİSTANLILAR CÜMHURİYYƏTİNDƏ

Kazaklarla dağıstanlılar etiləfi

* Kazaklarla Dağıstanlılar Hökuməti miyanında [arasında] etiləf [razılıq] əmələ gəlmişdir. İşbu etiləfə görə, Tərk nəhiyə kazakları ilə kəndçilər, Dağıstanlılar İttifaqına dخیl olaraq hərbi qüvvələrinı birləşdirir.

* Bu günlərdə Dağıstanlılar Cümhuriyyətinin yeni Kabinəsi təşkil ediləcəkdir. Buraya kazak və Tərk nəhiyə kəndçiləri də daxil olacaqlar. Böyləliklə Kazak Kəndçilər Hökuməti ləğv edilərək, mux-təriyyəti Kazak və Kəndçilər Şurası qalacaqdır.

* Dağıstan xalqları osetin, kabardin, inqış və çexen nümayəndələri kanuni-əvvəlin [dekabrın] 12-də general Tomsona təqdim olunmuşlar. Tomson bunlara təşəkkür izhar etməklə, ölkə-lərində əsəyiş xalaldar etməməyi təkliflə və ricalarını əmələ gətir-məyi vəd etmişdir.

Demokratlar görüşərində

Əştidiyimizə görə, Rusiyada mərkəzi, möhkəm və qəvi [güclü] bir sulta [hakimiyət] təciddinadək [bərpaşınadək] Azərbaycan istiqlalının etirafı [tanınması] və müstərk hökumət təşkilı yolunda müsəlman demokrasi firəq və çərəyanları ilə əcnəbi demokrasi firəqləri miyanında [arasında] bir uzlaşma [razılışma] hasil olmuşdur. Təfsilatını gələcək nömrəmizdə vəzəçiyiz.

BAKI XƏBƏRLƏRİ

Türk texnikləri

Kanuni-əvvəlin [dekabrın] 16-da Mövludi-nəbi münasibətəli Bakı Sənaye məktəbində oxuyan və bitirmiş türk texnikləri ictimaya [yiğın-cağ] dəvət olunurlar.

Sibirya həyatının Bakıya vürudu [gəlişi]

Kanuni-əvvəlin 15-də, səhər vaxtı Qurıyevdən “Arqo” nam [adlı] vaporla beş nəfərdən mürəkkəb [ibarət] Sibirya heyəti Bakıya varid olmuşdur [gəlmişdir]. Heyətlə bərabər İran konsulunda məlud olmuşdur. Qurıyevdən gəlmiş “Arqo” nam vapor komandasının məlumatına görə, Qurıyevn əhvalı fəna deyildir. Bakıdan gəndərilmiş ləvəzi-mati-hərbiyyə ilə oranı mühafizə etmək məmkün olacaqdır. Ərzaq orada boldur. Buğda Rusiyanın putu 60 rublədir. Qoyun atının girvənkəsi bir rublə 50 qəpikdir. Unuunda bəyüz ehtiyac dərəcə edilir.

İnanə təqsimi [bölünməsi]

Parlamentimiz açılması münasibətəli Qulaməli Əsgərzadə tərəfindən müsəlman yoxsul balalarını paylanmaq üzrə idarəməzə verilmiş 1000 manat pul, Ünəs Cəmiyyəti-Xeyriyyə [Qadın Xeyriyyə Cəmiyyəti] rəisəsi Liza xanım Muxtarova cənablarına təhvil verildi. Bu pul Liza xanım hüzurunda müəllimlərimiz tərəfindən böylə təqsim edildi: 4-cü ünəs məktəbində faqir və yoxsul Kazan türk balaları çox olduğuna görə o məktəbə 500, 1-ci rus-müsəlman ünəs məktəbinə 300, 3-cü ünəs şəhər məktəbinə 150, darüleytam [yetimxana] balalarını kitab, dəftər almaq üçün dxi 50 manat. Allah inanə verənin köməyi olsun.

* Bu il Ünəs Cəmiyyəti-Xeyriyyəsi [Qadın Xeyriyyə Cəmiyyəti] binasında (Muxtarovun Persidskidiki evi) Müsəlman Ünəs sənət məktəbi açılacaqdır. Məktəbə girmək istəyənlər ərizələrini indidən aparıb Liza xanım Muxtarova cənabları adına vernalidirlər. Adres: Kamenistaya nömrə 148, yuxarı qat.

* Tibbiyyə və Sihhiyyə şöbəsi əhaliyə elam edir [bildirir] ki, kanuni-əvvəlin [dekabrın] 17-dən etibarən səpmə yatalaq xastəliyinə mübtəla olanları 19-cu xastəxanaya aparmaqdan ötrü təthirat

mövqifində bir fayton verilmişdir. Tələbat [tələblər, müraciətlər] növbə ilə əmələ gətiriləcəkdir. Xastənin naxoşluğunu doktor təhqiq edib vəsiqə vernalidir ki, işbu vəsiqə üzrə mövafiqən (telefon nömrə: 6-34) fayton istənilsin. Yaxın günlərdə işbu məqsədlə başqa bir fay-ton, iki dənə də araba təyin ediləcəkdir.

* Təzəşəhər post və teleqraf kantarosinin məlumatına görə, mavarayi-bəhri-Xəzərə fəqət [sadəcə] Bayramalı və Kuşka mövqifindəki [stansiyasınadək] teleqram qəbul edilir. Türkiстанla əlaqə başlanmamışdır.

Ərzaq işləri

* Kanuni-əvvəlin [dekabrın] 14-də dəmiryol ilə Bakıya daxil olan ərzaq:

Buğda 9504 put;

Un 278 put;

Kartof 1007 put;

Arpa 8671 put;

Saman 488 put;

Oduun 750 put.

* Ərzaq Nazarəti İrandan ərzaq və qeyri mal alacağı barəsində Maliyyə Nazarətinə yazıb həman əlavə üçün na miqdarda İran sikkəsi Maliyyə Nazarəti buraxı bəlacıyını Nazarətə xəbər vərmasini xahiş edir.

* Ərzaq Nazarəti Mənzil və Cəmiyyəti müdiriyyəti vəkilinə yazıb, hamı ərzaq işləri və idarələri Ərzaq Nazarəti ixtiyarına keçməsi-ni xəbər verir və əlavə edir ki, donluq almamış uyezd vəkiləri və idarələri Ərzaq Nazarəti məbləğindən alacaqdır. Artıq maəs almayan məmurlar Bakıda olduqları halda Bakı qərarı ilə, Gəncəyə köçdükləri halda Gəncə qərarı ilə artıq maəs alacaqlar. Hər bir qulluq işlərinə Ərzaq Nazarəti ilə əlaqədə olunmalıdır.

* Bakı Müsəlman Ünəs cəmiyyətinə bir put qənd və iki girvənkə çay buraxılması barəsində Ərzaq Nazarəti Şəhər Ərzaq İdarəsinə yazıb xahiş edir ki, həmin ərzaq verilsin.

* Şəhər Ərzaq İdarəsi Ərzaq Nazarəti ixtiyarına təhvil verilmişinə əlavə olaraq, həmin idarədə qulluq edənlərin siyahısı və na qulluqda olduqlarını, neçə məvəcib aldıqları barəsində Nazarət həmin idarəyə yazıb məlumat istəyir.

* “Qafqaz və Mərkuri” və “Vostochnoye Obşestvo” paroxod cəmiyyətlərinin anbarlarında və körpülərində olan mallar kimin olduğu, nə olduğu və nə qədər olduğunu yazıb Ərzaq Nazarətinə məlum etmələrini Nazarət həmin cəmiyyətlərdən xahiş edir və əlavə edir ki, o mallar hamısı qayda

"Qərbi Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması" mövzusunda görüş keçirilib

Qərbi Azərbaycan İcmasında "Qərbi Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması" mövzusunda icmanın Gənclər Birliyinin ASAN köməkləri ilə görüşü keçirilib.

İcmamızın Mətbuat xidmətindən AZƏRİT-ə bildiriblər ki, Qərbi Azərbaycan İcmasının sədri, Milli Məclisin deputatı Əziz Ələkbərli tədbiri giriş sözü ilə açaraq icma haqqında, təşkilatın məqsədi, hədəf və vəzifələri barədə məlumat verib, 2022-ci il dekabrın 24-də Prezident İlham Əliyevin Qərbi Azərbaycan İcmasının bir qrup ziyalıları ilə görüşdə səsləndirdiyi fikirlərin icmanın yol xəritəsinə çevrildiyini bildirdi.

Qayıdış konsepsiyası barədə danışan Ə.Ələkbərli vurğulayıb ki, soydaşlarımızın öz doğma torpaqlarına qayıdışının təhlükəsiz və ləyaqətli şəkildə təmin edilməsi əsas şərtdir.

Sonra Qərbi Azərbaycan İcması Gənclər Birliyinin sədri, Milli Məclisin deputatı Ramin Məmmədov çıxış edərək, Qərbi Azərbaycan həqiqətlərinin beynəlxalq aləmə çatdırılmasında gənclərin rolunun önəmli olduğunu, çıxış etdikləri bütün platformalarda bu barədə məlumat vermələrinin vacibliyini vurğulayıb. Ramin Məmmədov beynəlxalq təşkilatların Qərbi Azərbaycan İcmasının mürciatlarına verdiyi cavabları, icmanın mürciatları və Qayıdış konsepsiyasının dörd dəfə BMT Sənədi kimi yayılmasını xüsusilə qeyd edib.

İcmamızın Gənclər Birliyi sədrinin müavini, Milli Məclisin deputatı Kamal Cəfərov təqdimatla çıxış edərək, Qərbi Azərbaycandan deportasiya olunan soydaşlarımızın pozulan hüquqlarından, onların geri qayıdışı ilə bağlı Qayıdış konsepsiyasında cızılan konturlardan danışdı. Bildirilib ki, Qərbi azər-

baycanlıların geri qayıdış hüququ beynəlxalq hüquqla bağlı bütün sənədlərdə öz əksini tapan prinsiplərə söykənir və bu qayıdış bölgədə sülhün dayanıqlı olmasına mühüm töhfəsini vermiş olar.

"ASAN Köməkləri" Təşkilatının sədri Emiliya Bayramova bildirdi ki, Qərbi Azərbaycan ümummilli məsələdir və bu gün gənclərimizin bu istiqamətdə olan marağı böyükdür. Vurğulanıb ki, gənclər soydaşlarımızın öz torpaqlarına geri qayıdışı, onların tapdanan hüquqlarının bərpası prosesində fəal rol oynamağı öz mənəvi borcu bilir və buna can atırlar.

Görüşdə ASAN köməkləri Səbinə Hüseynova, Nuray Aslanova, Könül Məlikova, Gülsarə Bağrova, Səma Tağızadə, Ayton Ələkbərli və Aysu Rəsulovanın icma rəsmilərinə ünvanladığı suallara cavablandırılıb, etirafı fikir mübadiləsi aparılıb.

Bakıda taekvondo üzrə dünya çempionatı çərçivəsində müxtəlif tədbirlər keçirilir

Bakıda taekvondo üzrə 26-cı dünya çempionatı bu gün başa çatır. Yarışın beşinci günündə daha 2 çəki dərəcəsi üzrə mükəfatçılar müəyyənləşib.

Qadınlar arasında 46 kq çəki dərəcəsinə dünya çempionatının qızıl medalına Lena Stoykoviç (Xorvatiya) layiq olub. O, finalda Siken Kamonçaneri (Tailand) məğlub edib. Üçüncü yerə Ruka Okamoto (Yaponiya) və Vanq Xiaolu (Çin) tutulub. Kişilər arasında 54 kiloqram çəkidə dünya çempionu titulu Tæ-Joon Park (Cənubi Koreya) qazanıb. Gümüş medala Huqo Arillo Vazquez (İspaniya) layiq görüldü. "Üçlüyü"ü Omonjon Otajonov (Özbəkistan) və Görkem Polat (Türkiyə) qapayıblar.

Bu çəkidə Azərbaycan millisinin idmançılarının Minayə Əkbərova (46 kiloqram) 1/16 finalda Ruka Okamotoya (Yaponiya), Soyad Dadaşov (54 kiloqram) isə özbək Omonjon Otajonovla məğlub olublar.

İyunun 3-də Azərbaycan millisinin daha 2 idmançısı mübarizəyə qoşulub. 62 kiloqram çəki dərəcəsinə mübarizə aparan Fatimə Məcidova mundialda debüt görüşünə 1/16 finaldan başlayıb. O, ilk döyüşünü Kristina Kaspaya (İtaliya) qarşı keçirib və iki raundun yekununda məğlub olub.

74 kiloqram çəkidə təmsilçimiz Eltac Qafarovun rəqibi 1/32 final qarşılaşmasının nəticəsinə əsasən bəlli olub. İdmançımız 1/16 finalda Vasili Peruniçiqo (Monteneqro) qalib gəlib və növbəti mərhələyə vəsiqə qazanıb. 1/8 final qarşılaşmasında norveçli Sebastyan Tüneni məğlubluq uğradan taekvondocuumuz medallar uğrunda mübarizəni davam etdirib. Təəssüf ki, 1/4 finalda, medalın bir addımında Eltac Qafarov xorvatiyalı Marko Qolubiçə uduzdu.

Qeyd edək ki, yarışla bağlı 3000-dən artıq qonağın gəldiyi Bakıda çempionat çərçivəsində müxtəlif tədbirlər keçirilir.

Belə ki, dünya çempionatı çərçivəsində demo şou festivalı baş tutub. Festival Dünya

Taekvondosunun (WT) nümayiş komandası tərəfindən Denizkənar Milli Parkda keçirilib. WT-nin prezidenti Çunqon Ço və Azərbaycan Taekvondo Federasiyasının vitse-prezidenti Nağı Soforov tədbirdən öncə komanda üzvləri ilə görüşüblər. Çunqon Ço şəhər sakinləri ilə də söhbət edib, onlarla şəkillər çəkdi.

Tədbirdə qonaq komandanın Azərbaycan milli rəqslərini də ifa etməsi izləyicilərə tərəfindən maraqla qarşılanıb.

Qeyd edək ki, iyunun 4-də başa çatacaq çempionata 145 ölkədən 949 idmançı qatılıb.

Dünya çempionatı Rusiyadan sonra MDB ölkələri arasında ikinci dəfə Azərbaycanda keçirilir. Ölkəmiz mundialı qəbul edən Avropa dövlətləri arasında Almaniya, Danimarka, İspaniya, Yunanıstan, Rusiya və Böyük Britaniyadan sonra yedinci kimi tarixə düşüb.

Taekvondo üzrə dünya çempionatını izləyənlər arasında Azərbaycandan Türkiyənin qaziləri və amputant futbolçuları da yer alıb. Onlar mundialın yarımfinal və fi-

nal döyüşlərini, xüsusilə 3 qızıl medala yiyələnən türkiyəli taekvondoçuların mübarizələrini həyəcanla izləyiblər.

Yarıdan sonra qazilər və amputant futbolçular təşkilatçı komanda ilə görüşüb və onlara dünya çempionatına dair müxtəlif hədiyyələr təqdim edildi.

Dünya Beynəlxalq Olimpiya Komitəsinin (BOK) prezidenti Tomas Bax, Dünya Taekvondosunun (WT) prezidenti Çunqon Çu və WT-nin baş katibi Seo Jeonqkanq Azərbaycan Taekvondo Federasiyasının (ATF) qonağı olublar. Onlar Azərbaycan gənclər və idman naziri Fərid Qayıbov, ATF prezidenti Kəmaləddin Heydər, vitse-prezidentlər Nağı Soforov və Niyaməddin Paşayevlə görüşüblər.

Görüşdə qonaqlar ölkəmizdə taekvondonun hazırkı durumu barədə məlumat verilib, bu idman növünün daha da inkişafı və kütləvləşməsi istiqamətində fikir mübadiləsi aparılıb. Bildirilib ki, Azərbaycanın taekvondo üzrə dünya çempionatına və Dünya Taekvondosunun 50 illik yubileyi tədbirinə evsahibliyi etməsi tarixi hadisədir.

BOK və WT prezidentləri arasında ATF-nin idman zalında məşq edən taekvondoçularla da söhbət ediblər. Onlara xatirə hədiyyələri təqdim edən qonaqlar komanda ilə xatirə şəklində də çəkdi.

Qeyd edək ki, bu gün - iyunun 4-də başa çatacaq çempionata 145 ölkədən 949 idmançı qatılıb.

Rizvan CƏFƏROV, "Azərbaycan"

"Qəbələ" Azərbaycan Kubokunun sahibi oldu

Dünya "Bakcell Arena" stadionunda Bakın "Neftçi" və Qəbələnin eyniadlı klubu arasında futbol üzrə Azərbaycan Kubokunun final matçı keçirilib. Oyunun əvvəlində hər iki komanda müdafiəyə daha çox diqqət ayırsa da, tezliklə "Qəbələ" təşəbbüsü ilə keçirib və bakılıların cərimə meydançasında bir neçə təhlükəli vəziyyət yaradıb. Lakin "Neftçi"nin qapıçısı İvan Brkiç və müdafiəçilər sayıqlığını itirməyib.

Taymın ortalarında oyun nisbətən bərabər məcraya keçib. Birinci hissənin sonuna yaxın isə mübarizə keyli şərhləşib və ko-

bud oyuna görə hakim İncilab Məmmədov Solomon Kverkveliya və Məqsəd İsayeva sarı vərəqə göstərib.

Hər iki komandanın söylərinə baxmayaraq, qarşılaşmanın ilk yarısında hesab açılmayıb.

İkinci hissədə də "Qəbələ" daha sürətli və fəal başlayıb və aqar arazi üstünlüyünə nail olub. "Neftçi" isə bu döyüşlərdə tempi zəiflətməyə çalışır və əks-hücumlara ümid edirdi.

Matçın 61-ci dəqiqəsində qarşılıqlı kobudluğa görə Eyyub Allas və Eddi İsrailov rəsmi xəbərdarlıq alıblar. Bundan iki dəqiqə sonra isə "Neftçi" qəbəlilərin qapısını qarşısında ən real qol vəziyyəti yaratdı, lakin Ata Caberin olverışı mövqedən başla zərbəsi soraştırmadı.

70-ci dəqiqədə sonra tempi artıran "Qəbələ" futbolçuları "Neftçi"nin imamsız çıxışından istifadə edərək bir neçə hücum qurdu, lakin bu həmlələr kəsərsiz oldu.

81-ci dəqiqədə Ömər Buludov, 5 dəqiqə sonra isə Ülvi İskəndərov hesabı açdı, lakin birinci halda "Qəbələ"nin qapıçısı Kristof Atanqana inamli oynadı, Ülvinin zərbəsi isə qapı dırəyinə tuş gəldi.

Oyunun əsas vaxtı heç-heçə başa çatdı - 0:0 və hakim 15 dəqiqəlik iki əlavə tayım təyin etdi.

Əlavə vaxtın 102-ci dəqiqəsində bakılıların qapısına 11 metrlik cərimə zərbəsi təyin olundu və İsnik Alimi bu fürsəti boş vermədi - 1:0.

Bundan sonra komandalın qarşılıqlı söyləri nəticəsiz qaldı və "Qəbələ" tarixində ikinci dəfə ölkə kubokunu qazandı.

R.CƏFƏROV, "Azərbaycan"

OXUCULARIN NƏZƏRİNƏ!

"AZƏRBAYCAN" qəzetinə abunə yazılışı davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır. Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuatçı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13
"Azər mətbuatçı" ASC	(012) 441-19-91, (050) 322-33-17
"Qaya" firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53
"Region Press" MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01
"Səma-M" MMC	(012) 594-09-59
"Ziya" LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22
"Pressinform" MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00
"City press" MMC	(055) 819-09-26

1 illik - 124,80 (yüz iyirmi dörd manat səksən qəpik) **manat**
6 aylıq - 62,40 (altmış iki manat qırx qəpik) **manat**
3 aylıq - 31,20 (otuz bir manat iyirmi qəpik) **manat**

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzləşsəniz, redaksiyaya (Tel.: (012) 539-59-33) zəng vura bilərsiniz.

BANK ƏMLAKLARININ SATIŞI ÜÇÜN İCTİMAİ BİLDİRİŞ

Pakistan Milli Bankının Bakı filialı bankın aşağıdakı binalarının satışını elan edir və maraqlı tərəfləri möhürlənmiş tender təkliflərinə çağırır.

Əmlak təfərrüatları:

Nö	Region	Əmlakın növü	Əmlakların təfərrüatları
1	Sumqayıt şəhəri	Mənzil	Sumqayıt şəhəri, 9-cu mikrorayon (təzə), binanın 2-ci mərtəbəsi, 3 otaqlı, 66,9 kv/m ümumi sahəsi, 74 nömrəli evin 94 nömrəli mənzili.
2	Bakı şəhəri	Fərdi yaşayış evi	Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu, Alətava küçəsi, 3 ünvanında 0.01116 ha torpaq sahəsində ümumi sahəsi 167,8 kv.m olan 3 otaqlı 108 saylı fərdi yaşayış evi.
3	Bakı şəhəri	Mənzil	Bakı şəhəri, Xətai rayonu, Nobel prospekti, 0.0917 ha torpaq sahəsində yerləşən 4 mərtəbəli 7 saylı binanın ümumi sahəsi 76,2 kv/m olan 3 otaqlı 16 nömrəli mənzil.
4	Bakı şəhəri	Qeyri-yasayış	Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu, Heydər Əliyev prospekti, 95a, qeyri-yasayış sahəsinin əmlakının növü: özəl, qeyri-yasayış sahəsi üzərində hüququn növü: əmlak, təyinatı: zirzəmi, ümumi sahəsi 67 kv.m.
5	Bakı şəhəri	Fərdi yaşayış evi	Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu, Yusif Vəzir Çəmənizaminli küçəsində yerləşən 0.00982 ha torpaq sahəsi, 3 mərtəbəli, 4 otaqlı, 76,4 kvadratmetr yaşayış, 140,1 kv/m yardımçı sahəsi olan 53 nömrəli fərdi yaşayış evi.
6	Bakı şəhəri	Mənzil	Bakı şəhəri, Binəqədi rayonu, Mir Cəlal küçəsində yerləşən 9 mərtəbəli 123 №-li binada ümumi yaşayış sahəsi 29,11 kv/m olan 2 otaqlı mənzil.
7	Bakı şəhəri	Mənzil	Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, İzmir küçəsində, ümumi sahəsi 72,93 kv/m, yaşayış sahəsi 50,83 kv/m olan 5 mərtəbəli 7a №-li bina, 4 otaqlı, 30 nömrəli mənzil.
8	Bakı şəhəri	Mənzil	Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu, Teymur Əliyev küçəsi, ev 38, mənzil 18, mərtəbə 5. Ümumi sahəsi 80 kv/m, yaşayış sahəsi 49,0 kv/m, köməki sahə 31,0 kv/m, 3 otaqlı.
9	Bakı şəhəri	Mənzil	Bakı şəhəri, Sabuncu rayonu, Bakıxanov qəsəbəsi, Əhmədboy Ağayev küçəsi, ev 41, mənzil 7, mərtəbə 4, ümumi sahəsi - 84 kv/m, otaqların sayı-3.
10	Bakı şəhəri	Mənzil	Bakı şəhəri, Binəqədi rayonu, Cəfər Xəndan küçəsində, 3066-cı məhəllədə 0.1253 ha istifadədə olan 17 mərtəbəli 40 a nömrəli binada ümumi sahəsi 122,50 kv/m olan 3 otaqlı mənzil.
11	Bakı şəhəri	Mənzil	Bakı şəhəri, Xətai rayonu, Xocalı (İndiki Təhsəl) prospektində 0.19448 ha torpaq sahəsində yerləşən 9 mərtəbəli 8 saylı binada 49,2 kv/m yaşayış sahəsindən ibarət 3 otaqlı mənzil.

Şərtlər və qaydalar:

- Dəşməz əmlaklar heç bir dəyişiklik edilmədən satışa təklif olunur.
- Maraqlanan şəxslər (şirkətlər/firmalar/fiziki şəxslər) 1-ci gündən 5-ci günə kimi iş saatları ərzində 09:00-dan 18:00-a kimi Tel: (012) 4643052-53 (Anar boy) vasitəsilə olaq saxlayaraq olava məlumat ala bilərlər.
- Təkliflərinin son təqdimolunma tarixi elan yerləşdirilən tarixdən iki ay müddətinə təyin olunur.
- Ədalətli rəqabət aparılması üçün təkliflərinin məxfiliyini rəqabət edilməlidir. Təkliflər möhürlənmiş zarfda təqdim edilməli və şirkətin möhürü olmalıdır.
- Bank daxil olan təklifləri aldıqdan sonra, satışların açıldığı tarixdən etibarən 30 gün ərzində qalib iddiaçıya məlumat verəcəkdir.
- Tərəflər bankın KYC / Due Digeness ilə bağlı tələblərini tam şəkildə yerinə yetirməlidirlər, yəni tərəflər göləcəkdə hər hansı məhkəmə çəkişmələrinin qarşısını almaq üçün binanın satın alınması ilə bağlı təkliflərdə öz resursları haqqında sertifikat verməlidirlər.
- Qalib elan edildikdən sonra 7 iş günü ərzində təklif məbləğinin 50 faizini depozitə, qalan məbləği isə onun qəbul edildiyi gündən 30 gün ərzində depozitə qoyulacaq.

- Qalib iddiaçı Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq Satış Vergisi, Qeydiyyat xərcləri və/və ya hər hansı digər tətbiq olunan rüsumlar/vergilər kimi bütün xərcləri öz üzünə götürəcəkdir.
- Satış aktı NBP-nin Baş ofisinin Koracı şəhəri, Pakistanın razılığı ilə Bakı filialı tərəfindən hər hansı bir təklif təsdiq edildikdən və bütün müvafiq yerli hüquqi rəsmiləşdirmələr yerinə yetirildikdən sonra qalan tələblər ödənilməsi şərtlərlə tələblər qalibi və/və ya onun səlahiyyətli şəxsinə xeyrinə rəsmiləşdiriləcəkdir. Məbləğ və bütün təbii olunan ödənişlər əmlakın müliyyətinin təhvil verilmə tarixi/saatı alqı-satqı aktının rəsmiləşdirilməsi zamanı razılaşdırılacaq.
- Bank istənilən vaxt heç bir səbəb göstərmədən hər hansı və/və ya bütün təklifləri rədd etmək/löyü etmək hüququnu özündə saxlayır.
- Təklif olunan qıymət, əmanət pulunun depoziti, pasportun surəti, VÖEN-in surəti, adı, ünvanı olan möhürlənmiş tender təklifləri aşağıdakı ünvanlardan hər hansı birinə göndərilməlidir:

Ünvan: Şeyx Ahtşam Əhməd-Pakistan Milli Bankı - Bakı filialı, Azərbaycan, Bakı şəhəri, Xətai rayonu, 8 Noyabr prospekti, 9A
E-poçt: sheikh.ahtsham@nbp-baku.az
ahtsham.ahmed@gmail.com

Paşinyan Moldovadan da pərt qayıtdı

Baş nazir Kişineuda erməni icmasının xadimlərini aldadıb

Əvvəlki 1-ci sah.

Moldovanın paytaxtı Kişineu şəhərində "Avropa Siyasi Birliyi" 2-ci Zirvə toplantısı çərçivəsində Azərbaycan, Hayastan, Fransa, Almaniya və Avropa İttifaqı Şurasının liderlərinin qeyri-formal beşərəfli görüşündən əvvəl toplantı iştirakçıları birgə foto çəkdi.

Tədbirdə iştirak edən Hayastanın baş naziri Nikol Paşinyan bu dəfə də hərəketləri ilə jurnalistlərin obyektivinə tuş gəlib. Belə ki, Paşinyan liderlərin birgə foto çəkilmək üçün nəzərdə tutulan əraziyə toplaşdığı bir vaxtda Fransa Prezidenti Emmanuel Makronla iki dəqiqəyə yaxın söhbət edir, hətta onun qarşısını kəsərək sanki üroyü dolu kişiyə gətirilmiş kimi görünür.

Təbii ki, Paşinyanın Makrondan əl çəkmək istəməsi və bir ölkənin rəhbərinin özünü vassal rolunda aparması diqqətdən yayınmayıb. Üstəlik, bu hərəket liderlərin birgə foto çəkilmək üçün gözlədiyi bir şəraitdə baş verib. Hələ bu azmış kimi, Paşinyan Makronun "yaxası-

mı buraxdıqdan" sonra Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti Şarl Mişelə də yaxınlaşaraq onunla söhbət etmək istəyir. Amma o, bu istəyinə nail ola bilmir. Çünki Şarl Mişel Paşinyanla sadəcə ayaqüstü salamlaşaraq yoluna davam edir.

Bundan başqa, Paşinyanın bir tərəfdə telefonla vaxt keçirməsi, "vatsapda" kiməsə səs göndərməsi və kiminsə səsinin dilməsi görüntüləri də kameraların obyektivindən yayınmayıb.

Sammitdə Nikol Paşinyan və onun himayədar Emmanuel Makron nə qədər çalışsalar da, Avropa İttifaqı və Azərbaycanın faktiki olaraq təmərküzləşən mövqeyinə təsir edə bilmədilər. Avropa İttifaqı da etiraf edir ki, nə "Qarabağ xalqı" var, nə qarabağlı ermənilərin müqəddərat təyinatına hüququ, nə də "status"la bağlı hansısa formada gözlənilən danışıqlar ehtimalı. Bunu Nikol Paşinyan da etiraf edib.

Moldovadan Hayastana döndəndən sonra keçirdiyi mətbuat konfransında o, deyib: "Rəsmi İrəvan və Bakı 1975-ci ilin sovet xəritələrinə əsaslanaraq deli-

mitasiya aparmağa ilk razılıq veriblər. Danışıqların birinci bəndi tərəflərin Praqda razılaşdığı Alma-Ata Bəyannaməsi əsasında ərazi bütövlüyünün qarşılıqlı tanınması ilə bağlı olub". O, həmçinin söyləyib ki, Hayastan tərəfi anklav kəndləri Azərbaycanla qaytarmağa hazırdır.

Bu arada "İrəvank" qəzeti yazır ki, Paşinyan Kişineuda olarkən Moldovanın erməni icmasının fəal xadimlərini aldadaraq görüş olmayacağını bildirdi, lakin hansısa insanlarla görüş keçirib. Nəşr qeyd edib ki, əslində Paşinyanın yayımladığı videodakı sual-cavab yaxşı səhnələşdirilmiş tamaşaya bənzəyir, lakin Moldovanın erməni icmasını təmsil etmir. Məlum olur ki, Ukraynadan, Dnestryanıdan öz adamlarını "qazıb tapıblar" və Moldovadan bir neçə adam müəyyənləşdirilib ki, onlar Paşinyana xoş gələnlər suallar veriblər, əl çalsınlar, təbii olaraq qarabağ haqqında bir kəlmə də danışmasınlar.

Elçin CƏFƏROV, "Azərbaycan"

Əlaqə telefonları:

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar SADIQOV

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman	
Baş redaktor müavini	- 538-86-86,	va informasiya şöbəsi	- 539-63-82, 432-37-68
	434-63-30, 539-72-39	İnformasiya şöbəsi	- 538-56-60
Məsəl katib	- 539-43-23,	İctimai əlaqələr şöbəsi	- 539-49-20, 538-31-11,
Məsəl katib müavini	- 539-44-91,	Fototillatrisiya şöbəsi	- 538-84-73,
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	Kompüter mərkəzi	- 538-20-87,
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32, 538-35-55,	Mühasibatlıq	- 539-59-33

AZ 1073, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, "Azərbaycan" nəşriyyatı, IV mərtəbə

contact@azerbaijan-news.az

azreklam@mail.ru

www.azerbaijan-news.az

Qeydiyyat № 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnməmiş, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəhsində çap edilmişdir

Qəzetə dərc üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin mövqeyinə uyğun olmalıdır

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj 5772 Sifariş 1380

Qiyəti 40 qəpik